

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אוהד גורדון

התובעות

1. פלונית

2. אלמונית

על-ידי עורכי הדין מ' בורוס ומ' בן דוד

נגד

הנתבע

משרד הרווחה והשירותים החברתיים - השירות למען הילד

על-ידי פרקליטות מחוז ירושלים – עו"ד ר' צביאלי

פסק דין

1
2 התובעות אומצו בינקותן. כשבגרו, פנו לנתבע בבקשה לקבל מידע מ"תיק האימוץ". הן טוענות
3 למחדלים וכשלים של הנתבע (הוא השירות למען הילד - להלן "השירות") במסגרת הטיפול
4 בבקשותיהן, ועותרות לפצותן בשל נזקים שלטענתן נגרמו להן כתוצאה מכך.
5

דין עובדתי

תרשומות העובדות הסוציאליות כראיה אמינה

6
7
8 1. המגעים שבין התובעות לשירות בקשר לבקשותיהן הנזכרות לעיל תועדו בידי עובדות
9 הנתבע ששוחחו עם התובעות, בתרשומות אודות הפגישות והשיחות עמן. בהקשרים
10 מסוימים שיידונו בהמשך, טענו התובעות כי התרשומות אינן מדויקות ואף כי סולפו.
11 לאחר בחינה, לא אוכל לקבל טענות אלה. המדובר בתרשומות שנערכו בידי עובדות
12 סוציאליות מטעם השירות, נשות מקצוע אשר תיעדו הן את תכני השיחות עם התובעות והן
13 הערכות בעלות אופי מקצועי. התיעוד נערך סמוך לפגישות (פ/28 ש' 13 ופיסקה 19
14 לתצהירה של עו"ס יעל נמרוד). התרשומות מפורטות וכוללות תכנים המעידים כי נערכו
15 בראש ובראשונה לצרכי תיעוד פנימי של מהלך העבודה, וכי עורכותיהן לא ציפו כי ייחשפו
16 בהמשך. בכלל זה כוללות התרשומות הנחיות עבודה וכן מידע שהתקבל בבירורים פנימיים
17 (למשל "לזמן את המאומצת" או "במשרד הראשי לא נמצא חומר יחפשו בארכיב"), או התרשמויות
18 מקצועיות של העובדת הסוציאלית מבת-שיחה, שברי כי לא נועדו להיחשף בפני האחרונה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 (למשל "חרדה... צריך להרגיע אותה", "נראה לי שאעדיף עבודה שלא אזור חידוש הקשר",
2 "ההתרשמות שלי היא שפלונית שומרת בפנים את הכעסים..." או "מתרשמת שבעלה עזר לה מאוד
3 בשלב הזה... אלמונית עברה הליך אימוץ חיובי והיא בשלה לפתיחת תיק אימוץ").
- 4 לצד אלה אציין כי המידע שמסרו התובעות לעובדות הסוציאליות מופיע בתרשומות אלה
5 בצורה מפורטת ו"חיה" מאוד, תוך ציון פרטי מהלך חיים ותיאורים מוחשיים של רגשות
6 הדוברת ותחושותיה, באופן המעיד על אותנטיות התיעוד. פלונית אף אישרה בעדותה
7 תכנים בעלי אופי אישי המופיעים בתרשומות, לרבות קשיים שחשפה בפני העובדת
8 הסוציאלית, דבר המוסיף ומעיד על אמינות הרישום (פ/21-20. אני ער לכך שלא אישרה
9 חלק מהמידע).
- 10 2. אופי זה של התרשומות עומד בניגוד לטענות התובעות, ולא מאפשר לקבל כי עורכות
11 התרשומות סילפו את תכניהן, מתוך חשיבה על אפשרות עתידית של התדיינות או ממניעים
12 אחרים. אני סבור, לכן, שמדובר בראיות אמינות.
- 13 ההיסמכות על התרשומות מתבקשת גם נוכח הזמן הרב שחלף מאז התרחשו הפגישות שהן
14 מתעדות. המדובר בשנים ארוכות, שניכר כי השפיעו על זיכרוןן של העדים בהליך זה – בין
15 אם התובעות ועדיהן, ובין אם עובדות השירות. כדוגמאות להמחשה, אציין את טענתה של
16 פלונית כי בפגישה שנערכה בפברואר 1993 נמנע מבעלה להצטרף אליה והוא נאלץ להמתין
17 בחוץ, וטענת בעלה כי נלווה לפלונית לכל הפגישות ולא התאפשר לו להיכנס "לשום פגישה"
18 (פ/16 ש' 24). זאת, בעוד שמן התרשומות עולה כי לפגישה הנזכרת לעיל הגיעה פלונית עם
19 "חברה והבן" וצוין כי בעלה "... עסוק מגיע מאוחר בלילה", ואילו בתרשומת של פגישה שנערכה
20 בחלוף שנים, ב-14.1.98, צוין כי הגיעה אליה עם בעלה ובנה שהמתינו בחוץ (נספחים ב' וה')
- 21 לתצהירה. ראו גם פגישה מיום 27.1.98 אליה הצטרף הבעל לבקשתה של פלונית (חלק
22 מנספח ה'). לא הוצגה סיבה כי עורכות התרשומות תעוותנה אותן דווקא בסוגיה זו,
23 ותרחיש זה נראה בלתי סביר. סביר יותר כי ממרחק השנים וריבוי הפגישות, התעמעם
24 זיכרונם של פלונית והבעל אודות הפרטים המדויקים.
- 25 3. בנסיבות אלה, אני מוצא להיסמך על התרשומות האמורות. אעבור לדון בתשתית
26 העובדתית העולה מן הראיות, ואשר נוגעת לטיפול בבקשותיהן של התובעות לקבלת מידע
27 מתיק האימוץ.
- 28
- 29

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

התובעת 1 (להלן "פלונית")

1

2 4. כעולה מתצהירה, פלונית נולדה בשנת ... בבית החולים "... ונמסרה לאימוץ. בגיל 18
3 למדה מסבתה כי היא מאומצת ובגיל 23, היינו בשנת 1993, פנתה לשירות בבקשה "לפתוח"
4 את תיק האימוץ (נספח א' לתצהירה).

5 בפברואר 1993 נערכה פגישה בין פלונית לבין עובדת סוציאלית (בתצהירה של פלונית נטען
6 שדובר בעו"ס יעל נמרוד, בעוד שהאחרונה העידה כי דובר בעו"ס אחרת – פ/28 ש' 20).
7 בתרשומת הפגישה (נספח ב' לתצהיר) מצוי פירוט שמסרה פלונית לעובדת הסוציאלית
8 אודות אימוצה, משפחתה המאמצת והמשפחה שהקימה עם בן זוגה. העובדת הסוציאלית
9 התרשמה מקשיים אישיים, משפחתיים, כלכליים ורגשיים של פלונית, שלא אפרטם כאן,
10 ומלבטים משמעותיים שלה האם "לפתוח" את תיק האימוץ לרבות הימנעות משיתוף
11 הוריה המאמצים מחשש שיחושו נבגדים. צוין כי פלונית הביע חשש "שמא האב היה ערבי לא
12 רוצה לדעת את זהות שלו". ניכר כי העובדת הסוציאלית התרשמה שמצבה של פלונית היה
13 עדין, ואף הציעה לה "אולי לדחות פתיחת התיק". לאחר לבטים מסרה פלונית שהיא מעוניינת
14 "לדעת מה מופיע בתיק".

15 בהמשך התרשומת נכתב כי "במשרד הראשי לא נמצא חומר יחפשו בארכיב", ותועדה שיחה עם
16 פלונית ביום 27.4.93 בה מסרה שנאמר לה שהתיק טרם נמצא. בתרשומת נוספת מיום
17 7.6.93 נרשם "בגנזך אין תיק על נסיבות האמוץ של הנערה" וכי עובדת אחרת בשם גב' טל ביררה
18 פרטים אודות האם הביולוגית אך משפלונית לא ביקשה לאתרה אלא רק לקבל מידע "אין
19 לאתרה בשלב זה". מהתרשומת עולה שפלונית זומנה לפגישה נוספת, ומצוי רישום נוסף ללא
20 תאריך ובו תיעוד של בקשת פלונית שלא לספר לה "רקע וזהות של האב", ומידע מצומצם
21 אודות ההורים הביולוגיים בציון כי פלונית "לא חידשה את הקשר עמו ולכן לא נמסר לה מידע
22 זה" והערכה של העובדת הסוציאלית "שעדיף עבורה שלא אזור חידוש הקשר".

23 5. מהסיבות שפורטו לעיל, לא אוכל לקבל את טענותיה של פלונית כנגד התיעוד בתרשומות
24 אלה. בפרט, אין בנמצא כל סיבה כי העובדת הסוציאלית תבדה מליבה "ניחוש" של פלונית
25 כי האב הביולוגי ממוצא ערבי ובקשה שלה לא לקבל מידע על מוצאו, ותציין זאת פעמיים
26 בתרשומת. זאת בפרט כשבשלב זה הפרט האמור לא היה ידוע גם לעובדת הסוציאלית
27 עצמה (וראו הרישום שם כי מוצא ההורים אינו ידוע). לכן, לא אוכל לקבל טענתה של
28 פלונית כי אמרה בפגישה דברים אחרים (פיסקה 10 לתצהירה). יש לזכור גם כי תצהירה
29 נחתם ביוני 2016, 23 שנים לאחר הפגישה ולאחר התפתחויות נוספות, ובהחלט אפשר כי
30 הפער הוא תוצר של מגבלות הזיכרון האנושי. להמחשה, אציין שפלונית טענה בתצהירה
31 שהפגישות ב-1993 נערכו עם עו"ס נמרוד, בעוד שהאחרונה מסרה כי החלה לעבוד בשירות

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 רק ב-1995. לטענתם של פלונית ובעלה כי נמנע מהאחרון ללוותה לפגישה הנזכרת לעיל
2 התייחסתי לעיל.
- 3 גם הטענה לפיה באותו שלב מנע השירות מפלונית מידע "בטענה מטעה" לפיה תיק האימוץ
4 לא נמצא (פיסקה 202 לסיכומי התובעות) לא יכולה להתקבל. התרשומות מעידות על מספר
5 ניסיונות לאתר את התיק, שכשלו. בהמשך אדון במשמעותו של מחדל הנתבע לשמור את
6 המידע כך שניתן יהא לאתרו, אך איני סבור כי הוכח שהשירות הטענה את פלונית כשמסר
7 לה שהתיק לא נמצא. אותנטיות התרשומות בנושא זה עולה גם מכך שכפי שנראה בהמשך,
8 בשנת 1998 אותר מידע שלפי התרשומות לא היה בידי העובדת הסוציאלית בשנת 1993
9 (למשל אודות מוצא ההורים כשבתרשומת מ-93 נכתב "לא ידוע מוצא הוריה"), ובשנת 2008
10 בעקבות מאמצים ניכרים אותר מידע נוסף. לכן, איני מקבל כי השירות מסר דברים לא
11 נכונים לפלונית כשטען בפניה ב-1993 שהתיק לא נמצא.
- 12 6. בדומה, לא אוכל לקבל את ההכחשה כי פלונית החליטה באותו שלב, מיזמתה, להפסיק
13 את התהליך ל"פתיחת" תיק האימוץ (כך למשל בפיסקה 210 לסיכומי התובעות). זאת,
14 נוכח מכתבה מיום 16.11.97 של פלונית לגבי טל מן השירות (נספח ד' לתצהירה). במכתב
15 זה ציינה פלונית כי "בהיותי בת 19 ניסיתי לפתוח את תיק האימוץ אך מסיבות אישיות הפסקתי את
16 התהליך". אמירה זו מעידה כי דובר בהחלטה של פלונית, מטעמיה, ולא בתוצר של מעשי
17 השירות. אוסיף שבעדותה של פלונית כי העובדת הסוציאלית ניסתה להניא אותה בשנת
18 1993 מ"פתיחת" התיק (פ/22 ש' 1).
- 19 7. לפי תצהירה של פלונית, פנייתה הנוספת לשירות במכתב מיום 16.11.97 הגיעה לאחר פניה
20 שלה לשר הרווחה, בעקבותיה אותר תיק האימוץ. לפי התרשומות (נספח ה' לתצהירה)
21 בעקבות מכתבה נערכו באותה עת מספר פגישות בין פלונית לעובדת הסוציאלית יעל נמרוד
22 (שתכונה להלן "יעל" - בחלק מהמסמכים מופיעה כיעל סימרוט). זו תמציתן :
- 23 תרשומת פגישה מיום 14.1.98 מתעדת בפירוט דברים של פלונית אודות מהלך חייה ויחסיה
24 עם הוריה המאמצים, מהלך הגילוי של דבר האימוץ, ופרטים אישיים ומשפחתיים שלא
25 יוצגו כאן. הרושם המתקבל מן התרשומת הוא כי השיחה נועדה לבירור מוכנותה של
26 פלונית לחשיפת פרטים מתיק האימוץ וציפיותיה בנושא, שאף הוצגו בסוף התרשומת.
- 27 8. כעבור מספר ימים, ביום 20.1.98, נערכה פגישה נוספת. בתחילתה, ביררה יעל פרטים
28 נוספים עם פלונית. האחרונה מסרה בין היתר כי נושא מוצאה הטרידה טרם נישואיה
29 מחשש שיתגלה שהיא ממשפחה ערבית ולא תוכל להינשא. בהמשך הזכירה מקרה בו
30 התגלה שאביו של ילד מאומץ הוא ערבי והבהירה שבעיניה "כל אחד הוא בן אדם". יעל מסרה
31 לפלונית פרטים מתיק האימוץ בציון כי "בשלב ראשון ביקשתי לתת לה את הפרטים הקלים יותר

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 לעיכול". נמסרו פרטים שונים, לרבות גיל האם בעת שהרתה ומוצאה. צוינה תגובה רגשית
- 2 עזה של פלונית לפרטים שנמסרו לה, ותועדה התרשמות לפיה "היא היתה צריכה זמן לעכל –
- 3 זה היה ברור ועוד יותר ברור כי אין זה הזמן להגיד שום דבר על האב". במצב זה נמסרו לפלונית
- 4 פרטים מסוימים כמפורט שם, לרבות אודות החלטת ההורים הביולוגיים למסור את
- 5 פלונית לאימוץ. יעל ציינה בנוגע לאב הביולוגי, ש"הוספתי כי לנו אין פרטים שנוכל דרכם לזהותו
- 6 היום (הדבר הסתמך על שיחה קודמת שלי עם עדינה טל)" וצוינה תגובה מתרגשת אך גם
- 7 מתוסכלת של פלונית.
- 8 9. זה המקום לציין כי אמירה זו לפלונית אודות האב אינה שלמה. יעל אישרה כי באותה עת
- 9 ידעה שאביה הביולוגי של פלונית הוא ממוצא דרוזי, אך טענה כי לא היו בידיה פרטים
- 10 שנודעו בהמשך ואיפשרו זיהוי (פ/32). מעדותה עלה כי באותה עת היו בידיה מסמכים
- 11 מתיק האימוץ, גם אם לא כל המסמכים שהתגלו בהמשך התהליך (פ/27 ש' 24, פ/29 ש' 25-27).
- 12 יעל לא ידעה לספק תמונה ברורה של הפרטים שהיו בפניה בעת השמעת האמירה
- 13 הנזכרת לעיל, ובין היתר השיבה כי אינה זוכרת האם מסמך הקשור לאבא "עם חתימה"
- 14 אותו קיבלה מגנן המדינה ב-2010 היה בתיק שהחזיקה ב-1998. כשהוצג לה טופס
- 15 הסכמת הורה לאימוץ עליו חתם האב (נספח ט"ו לתצהירה של פלונית) לא זכרה לומר האם
- 16 היה בפניה באותה עת. כשנשאלה האם היה לה מסמך עם שמות ההורים השיבה "היה שם
- 17 של מישו... התייחסתי לעובדה שיש מישו עם השם הזה אבל הבחירה לא לומר לה זה מהשיקולים
- 18 שאמרתי קודם שרצינו להגיע לאמא". היא ציינה "סימני שאלה" שהתעוררו אצלה עקב העובדה
- 19 שהאב חתם על טופס ההסכמה טרם לידתה של פלונית, מה שפועל להראות כי טופס זה
- 20 היה בידיה ב-1998. עוד הוסיפה "באיזה שהוא מקום היה תיעוד של מישו שזוהה על ידי מספר
- 21 צבאי..." – כאשר המספר הצבאי מופיע אף הוא בטופס הסכמת ההורה. עוד מסרה כי
- 22 החזיקה ב"תסקיר לצו אימוץ" ובו שמות ההורים (פ/32-31).
- 23 לאלה יש להוסיף כי לפי תצהירה של יעל, בהמשך התהליך, בחלוף שנים ובעקבות מאמצים
- 24 של השירות עלה בידיו לאתר פרטים של האב באמצעות מספרו הצבאי, ובסופו של יום
- 25 ובעקבות מאמצים נוספים אותר האב עצמו. מכל אלה עולה כי האמירה "כי לנו אין פרטים
- 26 שנוכל דרכם לזהותו היום" הייתה חלקית, וכי בפועל היו בידי יעל שם האב, מספרו הצבאי
- 27 ופרטים נוספים המופיעים במסמך ט"ו לרבות תאריך לידתו ושם אביו. בהנחה שה"תסקיר
- 28 לצו אימוץ" שלדבריה היה ברשותה הוא תסקיר שהוגש לבית המשפט המחוזי בהליך מתן
- 29 צו האימוץ של פלונית (נספח כ"ח לתצהירה), הרי שהופיעו בו פרטים מקבילים על האב וכן
- 30 פרטים על נסיבות ההריון והחלטת ההורים למסור את פלונית לאימוץ.
- 31 יעל גם תיעדה בתרשומת הפגישה את תגובתה של פלונית לאמירה הנזכרת לעיל כ"תסכול
- 32 מכך שלא ידעה יותר פרטים על האב" – ומכאן שהבינה כי פלונית פרשה את אמירתה כחוסר

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 יכולת ללמוד את פרטי האב. כמובא לעיל, יעל אישרה כי מסרה את האמירה כחלק
2 מהחלטתה שלא למסור לפלונית באותו שלב פרטים אודות האב, והתקשתה להסביר מדוע
3 האמירה מדויקת (ראו תשובותיה בפ/32 ש' 12-17).
- 4 10. לפגישה נוספת ביום 27.1.98 הצטרף בעלה של פלונית, לבקשתה. בתרשומת הפגישה
5 תוארה מצוקה של פלונית עקב המידע שקיבלה, וכן בשל מהלכים של בעלה ושלה. "בעזרת
6 קשרים אישיים" קיבלו הם מבית החולים בו נולדה את פרטי האם הביולוגית, הוסיפו וביררו
7 פרטים רבים על האם ובעלה, וביצעו מולה מהלכים נוספים כהגעה לביתה ויזום שיחה
8 עמה בידי חברה, בשם בדוי. פלונית תיארה נדודי שינה וקשיי תפקוד, הביעה צער על כך
9 ש"פתחה את התיק כיוון שעד לפתיחתו הכל היה בסדר", ויעל התרשמה מהתדרדרות במצבה
10 הנפשי. היא תיעדה בקשת עזרה של בני הזוג ש"המידע מכביד עליהם" וניסיון שלה לסייע
11 להם בכך שהתחייבו לא לפעול בעצמם מול האם הביולוגית והשירות יפעל לאיתורה.
- 12 בתרשומת מיום 3.2.98 תועד כי נמסר לפלונית שהאם אותרה, וביום 8.2.98 נערכה ביניהן
13 פגישה. בתיאור הפגישה צוינה הדינמיקה בין השתיים, לרבות תגובות רגשיות של פלונית
14 כמפורט שם. צוין גם כי האם מיאנה למסור פרטים בעניין האב הביולוגי, טענה שאינה
15 זוכרת ושעדתו לא עניינה אותה ו"אל תשאלי יותר כי לא תקבלי יותר תשובות בעניין". נרשם כי
16 פלונית התלבטה האם להסתפק בכך "או להפעיל עורך דין שיחייב לפתוח את השאלה הזו" וכי
17 "בשלב זה בחרה לעצור".
- 18 תרשומות נוספות עסקו בשיחות טלפון בין יעל לפלונית, בהן התלבטה האם לקיים קשר
19 עם אחיה הביולוגיים. לאחר שהוצע לה לקיים מפגש נוסף עם האם, הודיעה שאינה
20 מעוניינת בקשר. ביום 11.3.98 נערכה עמה שיחה אחרונה בה הועבר אליה מסר מהאם כי
21 תוכל לפנות אליה בכל עת, נמסר לה שהתיק "ימצא אצל לאה" והיא השיבה "שסוגרת את
22 הענין ולא חושבת שתפנה ושבסך הכל קורים לה דברים טובים בעקבות הפתיחה ושם היא רוצה
23 לעצור".
- 24 11. גם לגבי פגישות אלה לא אוכל לקבל טענות עובדתיות שאינן עולות בקנה אחד עם
25 התרשומות. הדבר פועל לשני הצדדים, ובכלל זה לא אוכל לקבל טענה של יעל, בעדותה
26 ובנוגע לאמירה בתרשומת הפגישה עם האם אודות שקילה של פלונית להיעזר בעורך דין,
27 לפיה פלונית לוותה לפגישה זו או אחרת בידי חבר שהוא עורך דין (פ/32). נתון שכזה לא
28 תועד בתרשומות. לא ניתן לייחס לאמירה שבתרשומת יותר משיש בה – כי לאחר שהאם
29 סירבה למסור פרטים על האב, ובמהלך התלבטויותיה של פלונית הוזכרה האפשרות
30 להסתייע בעו"ד "שיחייב לפתוח את השאלה הזו". בנוסף, בנסיבות אלה והיות שלפלונית נמסר
31 קודם לכן שאין לשירות נתונים שיאפשרו לאתר את האב, יש להבין את אמירתה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 כמתייחסת לסירוב האם, ולא לאפשרות לפנות לבית המשפט כדי לחייב את השירות לגלות
2 מידע. לבסוף, יעל לא ידעה לומר כי היא, ולא פלונית, שהעלתה את האפשרות להסתייע
3 בעורך-דין (פ/34 ש' 12) ומסרה שאינה זוכרת כי אמרה לפלונית שניתן לפנות לבית משפט
4 או לעורך דין (שם, ש' 30-28). על כן אקבל טענתה של פלונית כי יעל לא אמרה לה זאת.
- 5 12. בנוסף, נוכח הרישום המפורש אודות החלטת השירות להימנע ממסירת פרטים על מוצא
6 האב בשל ההתרשמות ממצבה של פלונית, ומהטעמים שהביאוני להעדיף את התרשומות
7 מזמן אמת על עדויות שנמסרו בחלוף שנים, איני מקבל את טענת פלונית כי בפגישות אלה
8 נמסר לה בכזב שהאב "ממוצא אשכנזי ממשפחה אריסטוקרטית ממעמד חברתי גבוה ירושלמי"
9 (פיסקה 20 לתצהירה, פיסקה 4 לתצהיר בעלה מר ...). הדבר נסתר גם באמירת האם
10 בפגישה עם פלונית, שנערכה לאחר הפגישות האמורות עם העובדת הסוציאלית, בה סירבה
11 האם לבקשתה של פלונית למסור לה מידע על עדתו של האב. הדבר פועל כנגד האפשרות
12 כי המידע כבר נמסר לפלונית מפי העובדת הסוציאלית קודם לכן, ותומך ברישום הקודם
13 לפיו בשלב זה נמנע השירות ממסירת מידע על האב לפלונית.
- 14 אשר לטענות כי בחלק מפגישות אלה סירבה יעל לאפשר לבעלה של פלונית להצטרף
15 לפגישות – יעל שללה אותן ומסרה כי בשל הרצון לאפשר שיתוף מלא "היה פחות נהוג
16 שאנשים מצטרפים" אך כי לא סירבה לבקשות בנושא (פ/32 שד' 20, פ/33 ש' 9-11). כמובא
17 לעיל, הבעל אף נכח באחת הפגישות לבקשתה של פלונית, והדבר צוין בתרשומת. בתרשומת
18 מיום 14.1.98 צוין שהגיע עם בנם של בן הזוג, בן שנה וחצי, והמתין בחוץ. אין אזכור
19 בתרשומות אחרות לנוכחות הבעל, או לבקשות שלו להיכנס לפגישות אשר סורבו. לכן,
20 ונוכח מרחק הזמן והתרשמותי שבוארה לעיל אודות טיב זיכרון העדים, לא אוכל לקבל
21 טענתם של פלונית ובעלה, כי יעל סירבה לאפשר לבעל להצטרף לרוב הפגישות.
- 22 13. עוד יצוין כי גם בפעם זו החליטה פלונית, בשנת 1998 ולאחר שנתקלה בסירובה של האם
23 הביולוגית למסור פרטים על האב, להפסיק את תהליך קבלת המידע מתיק האימוץ. היא
24 עשתה כן למרות שנמסר לה דבר האפשרות להמשיך בתהליך אם תתחרט, וכן שמה של
25 עובדת סוציאלית שתחזיק בתיק האימוץ. בתצהירה אף נרשם כי בשנים שלאחר מכן שמרה
26 על קשר עם האם וביקשה ממנה "פעמים רבות" לגלות מידע על האב, אך האם סירבה
27 (פיסקה 27 לתצהירה).
- 28 14. בחלוף עשור פנתה פלונית שוב לשירות למען הילד. במכתב מיום 4.12.08 (נספח י"א
29 לתצהירה) ביקשה "לצלם את תיק האימוץ שלי שפתחתי לפני מספר שנים". בתצהירה טענה
30 שלאחר כשנה נפגשה עם יעל שמסרה לה כי האב הוא "אדם דרוזי שהכיר את האם הביולוגית
31 בזמן שירותו הצבאי כאיש צבא ...". בחומר אין תרשומת של פגישה זו, אך אקבל את הנטען

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

- משום שאושר בידי יעל. זו מסרה כי בעת פנייתה הנוספת של פלונית כבר השתנו נהלי השירות ונמסר המידע האמור "אנחנו עשר שנים אח"כ עם הנחיות וגם חופש המידע הייתה כזאת שאנחנו מוסרים את כל המידע וצריכים לשקול את ההתערבות הטיפולית בהתאם, היה ברור שהיה צריך למסור לה את כל המידע ועשיתי את זה ברגע שפנתה אלי לא השמות אלא כל מה שהיה ברשותי" (פ/35. ראו גם פסקה 10 לתצהירה).
- עם זאת, פלונית הוסיפה וטענה שבאותה פגישה נטען בפניה כי קודם לכן, בשנת 1998, נמסרו לה פרטים שונים על האב וזאת בשל רגישותה "והיות ואני מתגוררת בהתנחלות" והאב אינו יהודי (ראו גם תצהיר בעלה, בפסקה 10). לא אוכל לקבל טענה זו. כאמור, לא בוסס שבפגישה הקודמת משנת 1998 נמסרו לפלונית פרטים שונים על האב, או בכלל. הדבר אינו עולה בקנה אחד עם האפשרות כי בפגישה בחלוף עשור נדונו אותם פרטים שונים והוצגו הסברים למסירתם.
15. בשלב זה, כעולה מראיות הנתבעת, החל השירות במאמצים לאיתור האב. בתצהירה של יעל נטען שפנתה למפקחת הארצית אשר איתרה בגנזך המדינה את טופס ההסכמה לאימוץ שנחתם בידי האב (וראו לעיל הדיון היה האם בידי יעל מלכתחילה), ופלונית שותפה "בפרטים שהתגלו כולל העובדה שבכתב ההסכמה... זוהה האב הביולוגי במספרו הצבאי. בעקבות זאת פנינו למשרד הפנים עם נתון זה והצלחנו לזהות את האיש ואת פרטיו". צוין שלמסירת שמו וכתובתו נדרש, לפני נהלי השירות, לאתרו ולקבל את הסכמתו, ופורטו מאמצים לאתרו בהם שותפה פלונית וגם התבקשה לפנות לאם הביולוגית כדי לסייע אך סירבה. השירות הפעיל חוקר פרטי, שלא הצליח לאתר את האב אך דיווח שהוא "מסובך מאוד עם החוק ולכן ככל הנראה מסתתר". באופן חריג הוחלט למסור לפלונית את פרטיו, תוך החתמתה על טופס בו אישרה שהיא מודעת למעורבותו האפשרית בפלילים (נספח י"ג לתצהירה של פלונית). נוכח התנגדותה הקודמת של האם הביולוגית למסירת הפרטים ובידיעתה של פלונית, עדכן השירות את האם בדבר הכוונה למסרם, אך "זמן קצר מאוד לאחר מכן התובעת התקשה וסיפרה כי האם מסרה לה את השם וכי כבר עשתה צעד ראשון בנסיון לאתר" (פסקאות 11-17 לתצהירה של יעל). ביום 10.1.2010 נשלח לפלונית מכתב מן השירות ובו פרטים שונים לרבות שמם המלא ומספרי תעודות הזהות של הוריה הביולוגיים (נספח י"ב לתצהירה של פלונית).
16. בתצהירה, הציגה פלונית מאמצים מקבילים שלה, בטענה כי השירות לא סיפק לה מידע מיזמתו. עם זאת אישרה שקיבלה מהשירות פרטים וכי השירות החל "באופן רציני במקצת לאתר את האב הביולוגי" ואף הפעיל חוקר פרטי (פסקאות 33-34). עוד אישרה כי אמה הביולוגית מסרה לה פרטים על האב, בדומה לנטען בידי יעל (פסקה 37) וכי השירות איתר את האב הביולוגי, מסר לה על מעורבותו בפלילים והחתימה על הטופס הנזכר לעיל (פסקה 38). בנסיבות אלה לא ניתן לקבוע שתיאוריה המובאים לעיל של יעל נסתרו, ויש לקבלם.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

1 פלונית תיארה את מאמציה שלא דרך השירות. בתצהירה לא פירטה תאריכים ולכן קשה
2 לדעת מתי בוצעו ומי "איתר ראשון" את פרטי האב, אך עולה שפלונית למדה מבת דודתה
3 כי טרם האימוץ שהתה ב"ויצ"ו" ואז פנתה וקיבלה ממוסד זה שורת מסמכים (נספחים
4 י"ב 1-8 לתצהירה). בהם, נכלל "גליון לפנקס אימוץ" ועליו פרטי ההורים הביולוגיים כולל
5 שם האב ומספרו הצבאי. עוד נמסר לה מסמך של "מפקחת ראשית" בעיריית ..., המופנה
6 ל"ויצ"ו" ומורה למוסד "הננו מבקשים למסור למוכ"ז את הילדה אתה היא נמצאת בקשר" (נספח
7 י"ב 4). יצוין שבתצהירה של פלונית נטען גם כי קיבלה מ"ויצ"ו" את מכתב השירות מיום
8 10.1.2010, וכי זה לא נמסר לה ישירות (פיסקה 35). ככל הנראה מדובר בשגגה, משאין
9 סיבה הגיונית כי העתק המכתב שלא מוען ל"ויצ"ו" ימצא במוסד זה, שטיפל בפלונית
10 כתינוקת בשנת

11 פלונית הוסיפה ותארה כי לאחר שקיבלה פרטים על האב מאימה, פגשה בו ונוצר קשר עם
12 שניים מאחיה (בניו של האב) עמם היא מצויה עד היום בקשר טוב.

13 17. לסיכום הפרק העובדתי בעניינה של פלונית, אציין שיעל אישרה את טענתה של פלונית כי
14 נכון לשנת 2010 לא נמסרו לפלונית מסמכים מתיק האימוץ (להבדיל ממידע על יסוד
15 מסמכים מהתיק) – פ/35 ש' 29. אציין גם שפלונית ביקשה את המסמכים – וראו בקשתה
16 מיום 4.12.08 לצלם את תיק האימוץ. במהלך הליך גילוי מסמכים בהליך זה, קיבלה פלונית
17 מהנתבעת ביום 6.4.16 מסמכים מתיק האימוץ, שפורטו בפיסקה 42 לתצהירה. בכללם
18 טופס ההסכמה לאימוץ עליו חתם האב, מסמך ט"ו שנדון לעיל. יצוין כי לפי האמור בו,
19 הוא נחתם ביום ... במחלקה הסוציאלית של עיריית

התובעת 2 (להלן "אלמונית")

22 18. אלמונית נולדה ב-... ואומצה בגיל רך. ביום 2.11.87 פנתה במכתב לשירות, בו ביקשה
23 "לפתוח" את תיק האימוץ (נספח א' לתצהירה). בתרשומת תמציתית שכותרתה "סיכום
24 שתי פגישות" (נספח ב') נרשמו פרטים אודותיה לרבות התרשמות כי היא "בשלה לפתיחת
25 תיק אימוץ". בתצהירה מסרה אלמונית כי תרשומת זו משקפת פגישות עם עובדת סוציאלית
26 בשל מזל לוינטל. בתרשומת מיום 27.4.88 (נספח ג') שערכה עובדת סוציאלית בשם זה,
27 נרשמו דברים מפורטים יותר, כולל התרשמות של העובדת מצורך עז של אלמונית לשתף
28 ב"מה שעבר עליה" וכן "קוצר רוח ורצון עז שהכל יסתיים" וזאת בהתייחס ל"פתיחת" התיק.
29 צוין שבכוחות עצמה השיגה אלמונית אינפורמציה על אימה הביולוגית לרבות זהות
30 הסבתא ומספר הטלפון של האם, ואף השתמשה בו כשטלפנה לאם מבלי שמסרה פרטים
31 על עצמה. לכן "היה צריך לעשות פעולה מאוד מהירה על מנת שהיא לא תנקוט צעד מיזמתה".

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 בתצהירה אישרה ... שאיתרה בעצמה את הפרטים ודיווחה עליהם לעובדת הסוציאלית.
- 2 משכך, קוים במועד האמור מפגש עם האם הביולוגית, שתכניו פורטו בתרשומת ואשר
- 3 הוכתר כ"חיובי מבחינתה של אלמונית". כן נזכר מפגש נוסף "בביתם של הדודים באשדוד בו נכחה
- 4 האם הביולוגית".
- 5 אלמונית הוסיפה וטענה בתצהירה כי לא נמסרו לה פרטים אודות האב הביולוגי, לא מהאם
- 6 שסירבה למסרם ולא מהשירות. עוד טענה שדרשה לעיין בתיק האימוץ וסורבה אך קיבלה
- 7 מידע בעל-פה מנציגי השירות.
- 8 19. לאחר 15 שנים, ביום 19.10.03, פנתה אלמונית שוב לשירות, במכתב בו ביקשה פגישה
- 9 נוספת עם עובדת סוציאלית "כולל תיק האימוץ לשם קבלת פרטים משלימים", ונפגשה עם עובדת
- 10 סוציאלית בשם טלי רון (נספח ד' לתצהירה). לפי טופס "בקשה לאיתור אם-אב ביולוגי/ת"
- 11 מיום 3.12.03 ומכתב מיום 22.12.03 שערכה עו"ס רון (נספחים ה' ו-ו'), בעקבות פטירת
- 12 הוריה המאמצים ביקשה אלמונית לקבל אינפורמציה נוספת, בעיקר על האב הביולוגי ועל
- 13 שעת לידתה ובאיזה חודש להריונה הייתה האם הביולוגית בזמן הלידה. לגבי האם לא
- 14 עמדה על קיום פגישה. במכתב צוין "כי האם הביולוגית טוענת כי אין היא זוכרת את זהותו של
- 15 האב הביולוגי". בתצהירה של חנה בן ארי נטען כי הפניה לאם בוצעה בניסיון ללמוד את
- 16 פרטי האב שלא היו ידועים לשירות, וכי האם השיבה שאין לה את הפרטים וביקשה "כי לא
- 17 יתקשרו אליה יותר בעניין זה שכן, חוץ מאחותה, אין בני משפחתה יודעים על האימוץ האמור".
- 18 20. לטענת אלמונית, לא הותר לה לעיין בתיק האימוץ ובקשות שלה לקבל העתקי מסמכים
- 19 ממנו נדחו. לאחר בחינה, אין לי אלא לקבוע כי טענה זו לא בוססה.
- 20 תחילה, לא הוצגו בקשות לקבלת מסמכים, או תרשומות הנוגעות לבקשות כאלה.
- 21 במסמכים שנוכרו לעיל מתועדת בקשה של אלמונית לפגוש בעו"ס עם תיק האימוץ לקבלת
- 22 "פרטים משלימים", ואינפורמציה כמתואר במסמכים שערכה עו"ס רון.
- 23 שנית, לפי תצהירה ונספחיו, אלמונית פנתה לראיונות בתקשורת ובהמשך שוחחה עם גבי
- 24 דבורה שבתאי ולפי הנחייתה פנתה אליה בדוא"ל (נספח ט' לתצהירה). בתצהירה טענה כי
- 25 ביקשה לעיין בתיק האימוץ ובמידע מתקופה בת כחצי שנה בה שהתה בויצ"ן טרם אימוצה
- 26 – תקופה עליה למדה מהוריה המאמצים ומבת דודתה. אלא, שבהודעת הדוא"ל עצמה
- 27 אותה שלחה, היא ביקשה אך שניים : ראשית, "הגברת אורנה הירשפלד אמרה כי כיום מנפיקים
- 28 לנו מסמך רשום על פי פנקס הרישום. אשמח לקבל זאת". המדובר במידע מעובד ולא במסמך
- 29 מתיק האימוץ. שנית, ביקשה אלמונית "סימוכין אודות תקופה זו" – בהתייחס לתקופת
- 30 שהותה בויצ"ו. גם בהודעה זו אין לבסס, אפוא, בקשה גורפת לעיין במסמכי תיק האימוץ
- 31 ולקבל העתקים מהם, או בקשה לעיין במסמכים ספציפיים בנוסף לאלה הנזכרים לעיל.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

21. על גבי אותו מסמך מופיעה תרשומת פגישה מיום 27.11.13, של עו"ס חנה בן ארי (להלן "חנה") עם אלמונית ובעלה. לפי התרשומת חנה מסרה לאלמונית "כי אין לי מסמך בתיק המאשר כי הייתה בויצ"ו כפי שטוענת" וכי נמסרו לאלמונית מסמכים מתיק האימוץ: תעודת לידה, צו אימוץ, הצהרה בשבועה של האם הביולוגית ותעודת רישום לידה עם פרטים על זמן הלידה ומשקל הילוד. המסמכים צורפו כנספחים י-י"ג לתצהירה של אלמונית. ראו גם פסקאות 4-5 לתצהירה של חנה, שהדגישה כי כל המידע שהיה לשירות אודות אלמונית נמסר לה.

למעט מידע אודות האב הביולוגי, שאין מחלוקת כי אינו בנמצא, מסמכים אלה ומענה זה עונים לבקשותיה של אלמונית שתועדו בכתב, כמובא לעיל. הם כוללים אינפורמציה אודות לידתה ואודות האם הביולוגית.

אין לפניי בקשות נוספות של אלמונית לקבלת מידע, ובכלל זה של בקשה שלה מהשירות לפנות לויצ"ו על מנת לבחון את טענתה לשהות במוסד זה טרם אימוצה. נהפוך הוא, בתרשומת הפגישה מיום 27.11.13 ציינה חנה כי "אלמונית מאוד הודתה" על המידע והמסמכים שקיבלה, ולא נזכרו בקשות נוספות מצידה. בנסיבות אלה לא אוכל לאמץ את הטענות לקיומן של בקשות שכאלה, שסורבו.

22. לפי תצהירה, במועד שלא צוין פנתה אלמונית בעצמה לויצ"ו, בבקשה לקבלת מסמכים. ביום 3.11.15 (יצוין: אחרי מועד הגשת תביעה זו) קיבלה מסמכים נוספים שצורפו כנספחים י"ד-כ"א לתצהירה. אפנה גם לתצהיר חברתה של אלמונית, גב' ..., מיום 5.8.18 בו טענה כי ליוותה את אלמונית באופן צמוד וכי "לפני כשנתיים עלה רעיון לפנות באופן אישי לויצ"ו" (פסקה 7).

23. עד כאן התשתית העובדתית. מכאן למשמעויותיה המשפטיות :

22

23

דיון וניתוח

24

על מסירת מסמכים ומידע למאומץ מ"תיק האימוץ"

24. בפתח הדיון נאפיין את המהלך שבכותרת, אפיון שישמש בהמשך לניתוח טענות התובעות.

25. נקודת המוצא לדיון הינה זכותו של מאומץ שבגר, לקבל מידע אודות ההיסטוריה שלו ומהלך אימוצו. זכות זו הוכרה בסעיף 30(ב) לחוק אימוץ ילדים, תשמ"א-1981 (להלן "חוק האימוץ"), בו, בניגוד לכלל שנקבע בסעיף 30(א) לפיו פנקס האימוצים לא יהיה פתוח לעיון, התאפשר עיון למאומץ במתווה הבא :

29

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

- 1 "לפי בקשת מאומץ שמלאו לו 18 שנים, רשאי עובד סוציאלי לפי חוק האימוץ להתיר לו לעיין בפנקס
2 ברישום המתייחס אליו; סירב העובד הסוציאלי לבקשה, רשאי בית המשפט להתיר את העיין לאחר
3 קבלת תסקיר מעובד סוציאלי לפי חוק האימוץ".
- 4 26. קביעה זו מבטאת איזון בין שיקולים מתנגשים. ראשית, היא מבטאת את זכותו של
5 המאומץ למידע אודות ההיסטוריה האישית והמשפחתית שלו. זכות, שהיא ביטוי של
6 זכותו של כל אדם לזהות ולהגדרה עצמית, השואבות בין היתר מן ההיסטוריה האמורה.
7 מהלך האימוץ מנתק את רצף הזהות ומונע מהמאומץ חשיפה לחלק מן המידע האמור,
8 ומכאן החשיבות לאפשר לו, לאחר שבגר, לקבל את המידע. כך הוסברו הדברים בדו"ח
9 הוועדה לבחינת חוק האימוץ:
- 10 "ברוב האימוצים נשללת הזכות של הילד להכיר את הוריו ובכולם נשללת הזכות להיות מטופל על
11 ידם. עם האימוץ מוחלפת תעודת הלידה של הילד והוא נרשם תחת מספר זהות חדש, הורים חדשים
12 ולעיתים, גם תחת שם חדש. קשרי משפחה עם משפחתו המורחבת אף הם ניתקים [...] הפגיעה
13 ברצף הזהות נדרשת לשם הבטחת התפתחותו של הילד וטובתו ואולם, כאשר מדובר במאומץ הבגיר,
14 המעוניין להתחקות אחר זהותו המלאה ואולי לכווננה מחדש, אינטרס זה של ההגנה על הילד
15 המתפתח, כבר אינו קיים"
- 16 (דו"ח הוועדה לבחינת חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 והליכי אימוץ ילדים בישראל
17 בראשות כב' השופט (בדימ') יהושע גרוס, נובמבר 2016, עמ' 143 (להלן "דו"ח וועדת גרוס",
18 <https://www.justice.gov.il/Publications/News/Documents/GrossCommittee.pdf>).
- 19 27. כפי שבואר שם, זכותו של מאומץ לשמר את זהותו הוכרה באמנה הבינלאומית בדבר
20 זכויות הילד, 1989, אותה אשררה מדינת ישראל בשנת 1991. אני מקבל גם את קביעת
21 הוועדה כי מדובר בנגזרת של הזכות לכבוד האדם, בהפניה לדברים שנכתבו לעניין זה בע"א
22 3077/90 פלונית נ' פלוני (21.6.95). הגם שפסק הדין עסק בסוגיות של אבהות, הקביעה שם
23 כי "זכות יסוד כבוד האדם כוללת את '...רצונו של הקטין כילוד אנוש לדעת מוצאו, כדי לשמור על
24 זכויותיו הקנייניות, המשפחתיות והאנושיות...' [...] זכותו של אדם: זכותו שיידע מניין בא" (פיסקה
25 14 לפסק הדין) יפה גם לענייננו. עוד צוין בדו"ח הוועדה כי המידע שבתיק האימוץ עשוי
26 לסייע למאומץ לשמירת בריאותו ולהתחקות אחר מחלות גנטיות, עשוי להשליך על זכויות
27 לפי דיני הירושה, והזכות לעיין בו נובעת גם מסעיף 13 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-
28 1981 המתיר לכל אדם לעיין "במידע שעליו המוחזק במאגר מידע" במגבלות (עמ' 144 לדו"ח).
29 ראו גם הדיון בחוות דעתה של ד"ר מאסס מטעם התובעות, במונח "הזיקה המולדת"
30 העוסק ב"קשר הדם" של ההשתייכות להורים-המולידים ובהשלכותיו על זהות המאומץ.
31 מונח זה מקביל, במובנים רבים, לרעיון הנדון כאן.
- 32 28. ועם זאת, זכות המאומץ למידע אינה בודדה במערך השיקולים. המדובר במידע רגיש אודות
33 חייהם של המאומצים, הוריהם הביולוגיים ומאמציהם. לא אחת כולל הוא מידע רפואי,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 נפשי וכיוצא בזה אינפורמציה פרטית שיש לנהוג בה בזהירות. חשיפתה עלולה להשליך על
- 2 כל הגורמים הנזכרים לעיל, וביצועה בצורה לא מבוקרת או מופרזת עלול לגרום לפגיעה.
- 3 כך, ראשית, למאומץ עצמו. בני אדם נבדלים זה מזה במוכנותם לטלטלה שעשויה לנבוע
- 4 מחשיפה למידע כאמור. להמחשה, בדו"ח וועדת גרוס צוין הקושי לקבל כי אדם בא לעולם
- 5 כתוצאה מאונס או גילוי עריות, וכי לעיתים ההורה הביולוגי אינו מעוניין לפגוש את
- 6 המאומץ דבר שעלול לשחזר עבורו חוויות של דחיה ונטישה (עמ' 150-151). שאלות דומות
- 7 עולות בנוגע לסביבתם הקרובה של המאומצים, ובכלל זה משפחתם המאמצת, בני זוג
- 8 וצאצאים.
- 9 על רקע זה צמצם חוק האימוץ הנוכחי הסדר שנהג בחוק שקדם לו : סעיף 27 לחוק אימוץ
- 10 ילדים, תש"ך-1960 קבע כי מאומץ שבגר רשאי לעיין בפנקס האימוצים, ללא סייג. החוק
- 11 הנוכחי הוסיף את מעורבותו של עובד סוציאלי לפי חוק האימוץ ש"רשאי" לאפשר את
- 12 העיון – ומכאן שמסור לו שיקול הדעת האם לעשות כן. בצדק הפנה הנתבע בסיכומיו
- 13 לקביעה בע"א 653/95 פלונים נ' היועץ המשפטי לממשלה, בפסקה 7 (17.7.95), לפיה
- 14 בחוק האימוץ "נוצרה אפשרות עיון בפנקס האימוצים למאומץ שמלאו לו 18 שנים (בחוק מתשמ"א
- 15 - הזכות אינה החלטית)". בהצעת החוק הובהר כי הטעם למתן שיקול הדעת הוא חשש לפגיעה
- 16 מהסוג הנדון לעיל :
- 17 "העיון של מאומץ בפנקס בגיל 18 כשהוא עדיין בגיל ההתבגרות, ללא כל צורך בהרשאת בית המשפט
- 18 או פקיד האימוץ, עלול לגרום סבל רב הן למאומץ והן להוריו הטבעיים, שיתכן שהקימו משפחות
- 19 טבעיות משלהם. מוצע להתנות את העיון בהרשאת בית המשפט, אשר קיבל תסקיר מפקיד האימוץ
- 20 שבדק את מצב ההורים הביולוגיים ושוחח עמם לפני שחיווה את דעתו לבית המשפט" (הצעת חוק
- 21 אימוץ ילדים (תיקון מספר 3), התשמא-1981, ה"ח 1533, בעמ' 341).
- 22 29. שיקול הדעת מאפשר גם להתחשב בפוטנציאל הפגיעה בהורים הביולוגיים כתוצאה
- 23 מחשיפת זהותם ופרטים אישיים שלהם בפני המאומץ, בחלוף שנים ממסירתו לאימוץ,
- 24 ומכניסתו האפשרית לחייהם. יש לזכור שלא אחת נובעת ההחלטה למסור ילד לאימוץ
- 25 מהרצון בחשאי. גם בחלוף שנים, תיתכן פגיעה מחשיפת ה"סוד". הפגיעה עשויה להיות
- 26 מדודה, אך עלולה גם להיות ניכרת – וכך למשל במצבים של הריון ולידה מחוץ לנישואין
- 27 בסביבה חברתית המוקיעה זאת עד כדי סנקציות חברתיות, פיזיות ואף סיכון לחיי האם
- 28 הביולוגית. בתיק האימוץ עלולים להיות מסמכים הכוללים מידע רפואי פרטי של ההורים
- 29 הביולוגיים. החשיפה עלולה לפגוע גם במשפחותיהם ובסביבתם הקרובה.
- 30 30. יש לציין כי שיקול הדעת נקבע בחוק בנוגע לחשיפת מידע מ"פנקס האימוצים". הסדרה של
- 31 תכני הפנקס מצויה בתקנה 3 לתקנות פנקס האימוצים, תשכ"ד-1964. אין זהות בינו לבין
- 32 "תיק האימוץ" שמנהל השירות למען הילד, ושמן הראיות שלפניי עולה כי מכיל מידע רחב

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

1 יותר : כלל המידע שבידי השירות אודות המאומץ, גם אם יש בו חריגה מן התכנים שבתקנה
2 3 הנזכרת לעיל.

3 בדו"ח וועדת גרוס צוין כי השירות למען הילד אוסף מידע רב ורגיש ב"תיק האימוץ",
4 ה"כולל את פרטיהם של ההורים הביולוגיים של הילד, את המידע שנאסף עליהם בשירותי הרווחה
5 במהלך הליכי האימוץ, לרבות מידע רפואי, חוות דעת ואבחונים של פסיכולוגים, פסיכיאטרים ועובדים
6 סוציאליים, מידע על המאומץ מיום לידתו ועד ליום בו הושלם הליך האימוץ, מידע על נסיבות לידתו
7 ונסיבות מסירתו לאימוץ של הילד ועל ההליכים המשפטיים שהתנהלו בעניינו וכן תרשומות ותכתובות
8 של עובדים סוציאליים לחוק האימוץ וגורמים אחרים".

9 הוועדה הוסיפה וציינה כי המידע שב"תיק האימוץ", החובה לרכזו ודרכי השמירה עליו
10 אינם מוסדרים כיום בחוק (עמ' 141 לדו"ח הוועדה). אין עוררין שמדובר במצב שאינו רצוי,
11 ויש לקוות שיתוקן במהרה. בכלל זה, המליצה וועדת גרוס לקבוע קריטריונים להפעלת
12 שיקול הדעת ולמצבים בהם תסורב בקשת מידע. ועם זאת, במצב הנוכחי וגם בהעדר
13 הסדרה לא ניתן לקבל את העמדה שהוצעה בידי התובעות, כי החשיפה מתיק האימוץ
14 צריכה להיעשות ללא שיקול דעת ובקרה. הדבר אינו מתיישב עם היותו מידע רגיש,
15 המקביל למידע שבפנקס האימוצים ואף רחב ממנו בהיקפו ובפוטנציאל הפגיעה
16 שבחשיפתו. חשיפה "אוטומטית" ומלאה תייתר את שיקול הדעת הקבוע בחוק לגבי פנקס
17 האימוצים, משום שניתן יהא לעקוף את ההסדר שבסעיף 30(ב) לחוק האימוץ דרך בקשה
18 לקבל את תיק האימוץ. חשיפה באופן זה גם עלולה לפגוע יתר על המידה בשיקולים שהוצגו
19 לעיל ולהביא לפגיעה לא סבירה במאומץ, בהורים הביולוגיים או המאמצים, ובסביבתם.
20 לכן, מקל וחומר שגם לגבי תיק האימוץ ישנו שיקול דעת מקצועי באשר לבקשתו של מאומץ
21 לחשוף מידע מתיק האימוץ.

22 31. לצד עצם קיומו של שיקול דעת, אציין כי מהחומר שבפני - הן תצהיריהן של נציגות הנתבע
23 בהליך זה, הן נהלי הנתבע שהוצגו לעיוני והן דו"ח וועדת גרוס (בעמ' 150-151) – עולה כי
24 לאורך השנים חלו תמורות באופן הפעלת שיקול הדעת בחשיפת חומר מתיק האימוץ.
25 להבדיל מגישה זוירה יותר שנהגה בעבר, כיום ישנה נטייה גוברת לחשוף מידע בפני
26 המאומץ. זאת, מתוך הכרה בחשיבות זכותו למידע ומתוך תפיסה לפיה "עשוי להיות בפתחת
27 התיק משום היבט מרפא וחיובי לחייו של המאומץ" (עמ' 152). בדו"ח צוין ש"כיום הגישה היא
28 פחות פטרונית מאשר בעבר ונמסר מידע רחב יחסית" וש"כיום נדיר שעו"ס לחוק אימוץ מסרב למסור
29 מידע למאומץ רק בשל חשש מההשלכות שיהיו לכך על חייו של המאומץ" עם זאת מקפיד השירות
30 על קבלת הסכמת ההורה הביולוגי למסירת מידע מזהה אודותיו (עמ' 150-151), ואף
31 הוועדה חשבה כי בהעדר הסכמתו אין למסור פרטים שיאפשרו למאומץ לזהותו (עמ' 156).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

32. בהעדר הסדרה בחוק, אימץ השירות נהלים פנימיים. העיון בהם ממחיש הן את טיבו של שיקול הדעת המופעל, והן את התמורות שחלו לאורך השנים. ב"נוהל טיפול בפניות מאומצים מבוגרים ופניות בקשר למאומצים מבוגרים" מיום 12.5.1988 (להלן "הנוהל מ-88") נקבעו הסדרים לטיפול בפניות ל"פתיחת" תיק אימוץ. בכלל זה הוכרה "זכותו הבסיסית" של מאומץ לקבל מידע ולפגוש את הוריו, ובד-בבד נקבע שלא יימסרו פרטים מזהים על ההורה אלא בהסכמתו, כי יימסרו פרטים על נסיבות הלידה והמסירה לאימוץ ופרטים לא מזהים אודות ההורה הביולוגי, וכי מסירת המידע תיעשה בהתאם להערכת יכולתו של המאומץ לעמוד במידע המתגלה (סעיף 9.4 לנוהל). קביעות דומות מצויות בנוהל נוסף מיום 14.4.99 (סעיף 8.3 לנוהל, שיכונה להלן "הנוהל מ-99").

בנוהל נוסף מיום 6.8.08, המקביל לנוהל הנושא את התאריך 22.12.13, נכלל מבוא בו בואר שיקול הדעת, לרבות האינטרסים המתנגשים כמובא לעיל, ולצידו הנחיות מפורטות המגלמות חשיפה רחבה של מידע. לפיהן, "יש למסור למאומץ כל המידע הקיים בתיק אודות נסיבות מסירתו לאימוץ" ובכלל זה פרטים רבים כגון זהות הוריו, גילם ומצבם המשפחתי בעת מסירתו לאימוץ, הרקע לחוסר המסוגלות ההורית או קיומם של אחים. עוד יימסרו פרטים ממרשם האוכלוסין אודות ההורה, הגם שצוין כי מסירת אינפורמציה לגבי תעשה ללא פרטים מזהים. נקבע שיש למסור למאומץ כל מידע רלבנטי גם על מצבו של ההורה כיום, כדי לסייע לו לקבל החלטה האם לפגוש בהורה, ושכלל יש להיענות לבקשה לפגוש בהורה. עם זאת נוכח הפגיעה האפשרית בהורה מחשיפת המידע "יש להביא לדיון בוועדת מאומצים בוגרים" את ההחלטה על מסירת מידע על הורה ובמקרים חריגים גם על עצם המפגש עמו.

בנוסף, בנוהל מיום 3.6.10 הוסדרו בקשות לקבלת מסמכים מתיקי האימוץ. נקבע ש"מאומצים רשאים לקבל צילומי מסמכים" אך כאלה "הנוגעים להם בלבד ואין בהם פגיעה בפרטיות של צד שלישי (הורים ביולוגיים, הורים מאמצים)". צוינו סוגים רבים של מסמכים שהמאומץ זכאי לקבל, לרבות "כל מסמך הנוגע אליו עצמו מתקופת לידתו ועד למסירתו לאימוץ לרבות: הודעת לידת חי, גיליון שחרור יילוד מבית חולים" ועוד כמפורט שם. מסמכים הכוללים פרטים של ההורה הביולוגי, כהסכמתו לאימוץ ומסמכים נוספים שצוינו בנוהל, יימסרו רק לאחר שהמאומץ נחשף לפרטיו המזהים בדרך של מפגש עמו או קבלת פרטי פנקס האימוצים. קודם לכן יימסרו מסמכים במחיקת פרטים מזהים. צוין שלעובד הסוציאלי שיקול דעת להימנע ממסירה אם הדבר יגרום לפגיעה במאומץ או באדם אחר. צוינו גם סוגי מסמכים שקשורים למצבו הרפואי והנפשי של ההורה הביולוגי, שאין למסרם מפאת זכותו של האחרון לפרטיות, ומסמכים שקשורים להורים המאמצים (כגיליונות הטיפול של פקיד הסעד שטיפל בהם) שאין למסרם ללא הסכמת ההורים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

33. אפיון זה של מהלך "פתיחת" תיק האימוץ מאפשר לבחון את טענות התובעות למחדלים
בטיפול בבקשותיהן בנושא :

3

4

הטענה ל"כפיית" מפגשים טיפוליים

34. טענה זו עוסקת במפגשים עם העובדת הסוציאלית, הנדרשים כחלק ממהלך "פתיחת"
התיק. התובעות יצאו כנגד "כפיית" מפגשים אלה והתשאול במסגרתם, העוסק בתכנים
פרטיים. לדידן דובר במהלך מיותר, ואף ב"מציצנות לשמה" (כך בתצהירה של אלמונית).

35. לאחר בחינה, לא אוכל לקבל טענה זו. בפתח הדברים אציין כי פלונית, בניגוד לנטען בכתבי
הטענות ובתצהירה, התכחשה בעדותה לטענה שדובר בטיפול שנכפה עליה. כשנשאלה מדוע
היא טוענת שנכפה עליה טיפול השיבה "לא אמרתי כזה דבר" (פ/18 ש' 4). כשהופנתה לנטען
בתצהירה, הסבירה כי לאחר שקיבלה את התרשומות וקראה אותן "הייתי בהלם" וזאת
למקרא התרשמויותיה של יעל שנכללו בתרשומת. פלונית הבהירה "כי היא פשוט עשתה לי
כמו פסיכולוגית... אני לא יודע ממה היא הסיקה את זה" (שם, ש' 10-6).

יש מרחק של ממש בין דברים אלה לבין "כפיית" טיפול. הם דומים יותר להתנערות מן
ההערכות המקצועיות של יעל, ולא מעצם שיתופה בפרטים אישיים. בתרשומת אחת
הפגישות עם פלונית גם צוין שיתוף פעולה מלא שלה בזמן אמת עם ההידרשות לפרטים
אישיים (פגישה מיום 20.1.98). גם בעניינה של אלמונית לא ניתן לאתר בראיות טרוניה
מזמן אמת אודות אופי השיחות עם העובדת הסוציאלית, ולהיפך: בתרשומת פגישה עמה
צוין כי היא "פתוחה ועמוסה רגשית עם צורך חזק לדבר על עצמה ועל מה שעבר עליה" (נספח ג'
לתצהירה).

36. חשוב מכך, האפיון שבוצע לעיל, של מהלך "פתיחת" תיק האימוץ ומסירת המידע למאומץ,
מאפשר לחדד את הצורך שמצא השירות בקיום ליווי מקצועי של מהלך זה בידי עובדות
סוציאליות. ליווי, שמטרתו למנוע פגיעה במאומץ וביתר הגורמים שעלולים להיפגע מן
התהליך, וביצוע חשיפה מבוקרת של המידע בהתאם לאיזון שבין האינטרסים שפורטו
לעיל. הדבר כרוך בביצועו של אבחון שנועד להעריך את מידת הפגיעות ופוטנציאל הנזק
מחשיפת המידע, לרבות באמצעות התרשומות מן המאומץ ומדרגת מוכנותו. עיגון לכך מצוי
בנהלי השירות, ולמשל תיאור מטרת המפגשים :

"8.1.1 ליווי המאומץ בתהליך פתיחת התיק ע"י פקיד סעד מטפל, בדרך המקטינה ככל האפשר פגיעה
אפשרית במהלך חייו. ההיענות המיידית באה מתוך הכרה במצוקה בה נמצא מאומץ בעת פנייתו
לפתיחת תיק.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

- 1 8.1.2 ליווי ההורה המוליד בעת פתיחת תיק אימוץ ע"י המאומץ, כך שתימנע פגיעה במערכת חייו
- 2 הנוכחית.
- 3 8.1.3 עמידה לרשות ההורים המאמצים לשם סיוע ותמיכה, במקרה שהמאומץ ישתף אותם בתהליך"
- 4 (כך בנוהל מ-99)
- 5 "ההנחה המקצועית היא כי הצורך של המאומץ המגיע לפתוח תיק אימוץ היא מעבר לקבלת פרטים
- 6 המופיעים בפנקס המאומצים. המאומץ מגיע עם שאלות קיומיות משמעותיות; הוא רוצה להבין מדוע
- 7 נמסר לאימוץ? מי היו הוריו? מדוע לא יכלו לגדלו? למה אינו כשאר הילדים? למי הוא דומה? ממי ירש
- 8 תכונות אופי ואישיות כישורונות מחלות תכונות גנטיות תורשתיות?... ההליך הטיפולי אשר מתבצע
- 9 בפתיחת התיק מבטא את ההנחה המקצועית" (הנוהל מיום 22.12.13).
- 10 37. איני מקבל את טענת התובעות כי מדובר במהלך מיותר, או בכזה המגבש עוולה בנזיקין.
- 11 טענתן נשענת, במידה רבה, על תפיסה לפיה חשיפת המידע שבתיק צריכה להיות
- 12 "אוטומטית" ומלאה. לעיל הוסבר מדוע גישה זו לא יכולה להתקבל. הליווי וההערכה
- 13 המקצועית לא רק שאינם מיותרים, אלא הם דרך סבירה ליישום חובותיו של השירות,
- 14 הנגזרות משיקול הדעת שניתן לו לחשוף מידע מתיק האימוץ בהיקף מתאים. לצורך יישום
- 15 שיקול הדעת, נדרשת אשת המקצוע לבצע איבחון ולהכריע אודות מידת המוכנות והאם
- 16 החשיפה עלולה להוביל לפגיעה במי מהמעורבים. זאת, בזירה רגישה ולעיתים טעונה ותוך
- 17 שקילות עניינים של גורמים שונים, בדגש על המאומץ ולצדו ההורים המאמצים והביולוגיים.
- 18 מהלך איבחון-מקצועי האומד את פגיעותו של המאומץ, קשייו ולבטיו, הוא מהלך סביר
- 19 ואף הכרחי. בנוסף, הליווי המקצועי אינו נקודתי אלא מתרחש לאורך ההליך, ומאפשר
- 20 להתאים את קצב וטיב החשיפה למידע בהתאם להתפתחויות ולתגובות המעורבים וכך
- 21 למנוע פגיעה מופרזת. כפי שציננה וועדת גרוס, יש "צורך להתייחס להליך פתיחת תיק האימוץ
- 22 [...] כהליך טיפולי וכי אין מקום למסור את המידע באופן טכני [...] יש להכין את המאומץ למשמעויות
- 23 הרגשיות הכרוכות בקבלת מידע ובמקרה של מפגש עם ההורה הביולוגי – לסייע לו לבנות ציפיות
- 24 ריאליות לגביו ולהתכונן גם לאכזבות" (עמ' 154 לדו"ח).
- 25 מובן שליווי מעין זה כולל חדירה לפרטיות, ומשכך אין לכפותו על מי שאינו מעוניין בו ויש
- 26 לצמצם את היקף החדירה לפרטיות למידה ההכרחית. ועם זאת, לא התרשמתי כי בעניינן
- 27 של התובעות ביקשו העובדות הסוציאליות מידע בהיקף לא סביר או לא רלבנטי. כך על
- 28 יסוד התכנים שתועדו בתרשומות הפגישות. יוזכר גם כי המידע נמסר בשיחה "בארבע
- 29 עיניים", לנשות מקצוע החייבות בסודיות (סעיף 8 לחוק העובדים הסוציאליים, תשנ"ו-
- 30 1996).
- 31 עוד לא התרשמתי שהתובעות אולצו להשתתף בפגישות. מובן שהן פנו לשירות במטרה
- 32 לקבל מידע, אך לא בוססה הסתייגות שלהן מהמפגשים הנלווים לכך. כאמור, טענה מעין
- 33 זו לא מופיעה בראיות מזמן אמת. אלמונית אף ביקשה, במכתב מיום 19.10.13, פגישה עם

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

1 עובדת סוציאלית. מעדותה עלתה גם מהות המפגש, כשציננה כי "למעשה היא בדקה את
2 כשירותי אם אני מספיק בוגרת בגיל 35 לפתוח את תיק האימוץ כדי 'לא לפגוע' בביולוגית שלי" (23/9)
3 ש' 14).

4 38. אוסיף ואציין כי תרשומות הפגישות בעניינן של התובעות ממחישות את הצורך במעורבות
5 מקצועית של אשת מקצוע במהלך "פתיחת" תיק האימוץ.

6 בעניינה של אלמונית, שפנתה לשירות בגיל 32 ועם בשלות מתאימה, התרשמה העובדת
7 הסוציאלית עד מהרה ממוכנותה למהלך, וזה בוצע במלואו בחלוף מספר חודשים. ואילו
8 בעניינה של פלונית, שפנתה בשלב מוקדם הרבה יותר, מציגות התרשומות תמונה מורכבת.
9 כך באבחנה של קשיים אישיים ורגשיים, לבטים משמעותיים האם לבצע את המהלך בשים
10 לב בין היתר לרגישות הנעוצה בהורים המאמצים, וחששות בנוגע לזהות האב. כך גם
11 בתגובות עזות לפרטים שנמסרו לפלונית במשורה ולאמירות של האם הביולוגית במפגש
12 עמה, שהשליכו על הערכת תגובתה במקרה של חשיפה נוספת. כך במצוקה ניכרת עד כדי
13 התרשמות מהתדרדרות במצבה הנפשי עקב מידע לו נחשפה תוך-כדי התהליך. כך גם
14 במספר החלטות להפסיק את התהליך בעיצומו, וחידושו רק בחלוף שנים. וכך במהלכים
15 שלא דרך השירות אשר גילמו פוטנציאל פגיעה באם הביולוגית, של השגת פרטים אישיים
16 אודותיה ואודות בני משפחתה בדרך לא-דרך, הגעה לביתה ויזום שיחה עמה בידי חברה
17 בשם בדוי. מהלכים, שלא פסקו לחלוטין גם בהמשך ההליך למרות התחייבות של פלונית
18 ובעלה.

19 כל אלה ממחישים את מורכבות ההליך ורגישותו, את הפגיעות שעשויה להיות למאומץ
20 הפונה ל"פתיחת" תיק ואת ההשלכות האפשריות על מעורבים נוספים. הם ממחישים גם
21 את השינויים שעשויים לחול בחלוף זמן, ואת הצורך בליווי מלא ולעיתים מתמשך של אשת
22 מקצוע בתהליך "פתיחת" התיק. יש בכך המחשה לסבירות שבהחלטת השירות ללוות
23 תהליכים אלה באופן האמור.

24 39. לסיכום הדיון בנושא זה, ולשיטתי למעלה מן הצורך, אציין כי איני שותף לעמדת התובעות
25 בסיכומיהן לפיה יש לנתח את המפגשים האמורים בהתאם לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-
26 1996.

27 לא די בשימוש שעשה השירות במילה "טיפול" כדי להביא לתחולת החוק, שנועד לפי סעיף
28 1 לו לחול על "האדם המבקש טיפול רפואי או המקבל טיפול רפואי ולהגן על כבודו ועל פרטיותו".
29 איני סבור שהליווי המקצועי של הליך "פתיחת" התיק עונה להגדרת "מטופל" ו"טיפול
30 רפואי" בסעיף 2 לחוק, וזאת גם בשים לב לאבחון המקצועי שנערך עם המאומץ לצורך
31 גיבוש הערכות מקצועיות בידי העובדת הסוציאלית. אלה לא נועדו בעיקרן לצורך טיפול

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

1 בתחלואי המאומץ וריפויים, אלא לגיבוש המלצות הנוגעות למוכנותו לחשיפת המידע
2 המבוקש ולסכנות הכרוכות בכך לו ולמעורבים אחרים בהליך, ולהתוויית הליך חשיפת
3 המידע. משכך, אין מדובר ב"טיפול רפואי" לפי החוק:
4 "המונח 'טיפול רפואי' מוגדר בסעיף 2 לחוק זכויות החולה כדלהלן: 'לרבות פעולות אבחון רפואי,
5 טיפול רפואי מונע, טיפול פסיכולוגי או טיפול סיעודי'. יצוין כי לפי ההגדרה שבחוק הפסיכולוגים
6 התשל"ז-1977, בגדר 'עיסוק בפסיכולוגיה' כלולים גם פעולות אבחון והערכה וגם טיפול, אך במפורש
7 קיימת אבחנה בין שני הענפים – אבחון והערכה מזה וטיפול מזה. נמצא, שכאשר חוק זכויות החולה
8 כולל במונח 'טיפול רפואי' את הטיפול הפסיכולוגי, ראוי לקבוע כי אין מדובר באבחון פסיכולוגי. זאת,
9 כל עוד אין מדובר ב'אבחון רפואי', שאז פעולה זו, בפני עצמה, תיחשב כ'טיפול רפואי', על-פי ההגדרה
10 הנ"ל" (ע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 24 (3.9.12)).
11 40. בשל כל אלה, אני דוחה את הטענה בנושא "כפיית" מפגשים טיפוליים.
12
13

כשלים בטיפול

14 41. לצד הקביעות לעיל, שוכנעתי כי טיפול הנתבע בבקשתה של פלונית ל"פתיחת" התיק לקה
15 במספר מובנים, המקימים לנתבע אחריות כלפיה בנוזיקין. במסגרת זו אתייחס גם לטענות
16 מקבילות שהעלתה אלמונית.
17

איתור התיק בשנת 1993

19 42. כשל ראשון עניינו בכישלון הנתבע לספק לפלונית את המידע מתיק האימוץ עם פנייתה
20 לקבלו, בשנת 1993. ההתייחסות בשלב זה אינה להיקף המידע שנמסר, אלא לעובדה
21 שהשירות כשל לאתר את התיק ולספק לפלונית את המידע שניתן וראוי היה לספק מתוכו,
22 וזאת לאחר שבפגישה מפברואר 1993 ולאחר לבטים מסרה שהיא מעוניינת במידע.
23 בתרשומות ממועד זה ואילך, ועד לתרשומת אחרונה מיום 7.6.93, חזרה העובדת
24 הסוציאלית וציינה את חוסר היכולת לאתר את התיק, כך "במשרד הראשי", "בארכיב"
25 ו"בגנזך". פרטים מעטים אותם מסרה לבסוף לפלונית בוררו לפי התרשומת בידי עובדת
26 בשם נחמה טל, בדרך שלא הובררה.

27 מן העובדה כי תיק האימוץ אותר בהמשך, בשנת 1998, עולה דבר קיומו בשנת 1993 וכישלון
28 הנתבע לאתרו אז. לעניין זה אציין כי העובדת הסוציאלית שערכה את התרשומות
29 והפגישות לא העידה בפניי, וממילא שלא הוצגו הסברים הולמים לתמונה העולה מן
30 התרשומות או למחדל האמור.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

43. לנתבע חובה לשמור על המידע החשוב והרגיש, הנאסף במהלך אימוצם של ילדים, ולהבטיח את זמינותו. הנתבע לא חלק על חובה זו: בתצהירה של המפקחת הארצית בשירות, דבורה שבתאי, הבהירה היא כי "השירות שומר כל מסמך ומידע המגיע אליו הקשור למאומץ ולנסיבות חייו עד למסירת המאומץ לאימוץ" (פיסקה 9). ראו גם תשובותיה לשאלות 15 ו-16 בתצהיר תשובות לשאלון שהוגש וסומן 1/1. הגם שהטיפול ב"תיק האימוץ" לא הוסדר בחוק, עצם הכרתו של השירות בסמכותו לנהל תיק זה מתוקף תפקידיו ביישום חוק האימוץ, עצם העובדה שהוא עושה כן לאורך עשרות שנים, ועצם תפיסתו את עצמו כבעל סמכות לטפל בהליך "פתיחת" התיק ולהכריע מתי ייחשף מידע מתוכו ומתי לא – כל אלה משמיעים חובת זהירות שלו כלפי המאומצים, לשמור על מסמכי התיק בהקפדה המתאימה ותוך ויודא זמינותם. חובת הזהירות עולה גם ממעמדו של השירות אל מול המאומצים בהם הוא מטפל, התלויים בו לשימור המידע ולקבלתו בבוא העת.

44. השירות התרשל בכך שלא מילא את חובתו. הכישלון לאתר את התיק בשנת 1993, לאורך חודשים ולמרות חיפושים, אינו סביר. כתוצאה, נמנע מפלונית לקבל פרטים אותם קיבלה חמש שנים מאוחר יותר, לאחר איתור התיק (וראו למשל התרשומת מיום 20.1.98). בכך יש תרומה לנזק הכולל שנגרם לה, שפרטיו יובהרו בהמשך. עם זאת אציין כבר עתה, כי הימשכות חשיפת הפרטים נבעה לא רק מהמחדל הנדון כאן.

17

18 **יידוע אודות ההחלטה להימנע ממסירת פרטים על האב הביולוגי**

45. כשל שני עניינו בטיפול בפלונית בשנת 1998. כך, באמירה לה ביום 20.1.98 אודות האב הביולוגי לפיה "לנו אין פרטים שנוכל דרכם לזהותו היום".

אין כוונתי לעצם ההחלטה שלא לחשוף באותו שלב בפני פלונית את פרטי האב, או פרטים שיוכלו להביא לזיהויו. יעל תיארה את הבסיס להחלטה כך:

"הנושא של האבא הביולוגי היה נושא מורכב עוד מהחומר הראשון שראיתי בתיק מההתרשמות של מירי לוי, בהמשך מכל מה שקרה במסגרת פתיחת התיק מול פלונית בשלב שבו ישבתי עם פלונית כבר נפרץ הגבול מול המשפחה הביולוגית הם הגיעו ועמדו מול הבית שלה מישו יצר איתה קשר חברה של פלונית, העובדה שהגיעו אלי לטלפון ולמקורות בבית החולים, היה ברור שזה מצב עדין שצריך לפעול בהרבה מאוד רגישות וזהירות, כשבאמת במקרה הזה היה קונפליקט בין המידע שהוא רגיש לגבי האבא, גם מתוך דברים שפלונית אמרה קודם אם אנחנו מוסרים מידע שהאמא כבר חשופה בפני המשפחה יכול להיווצר מצב שתגובה של פלונית תחשוף את האמא שאולי המשפחה שלה לא יודעת על הקשר הזה ולכן הכל נעשה בהרבה מאוד זהירות ושיקול דעת ופניתי לממונים עליי" (30/9 ש' 23-30).

32

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

46. כפי שהוצג לעיל בפסקה 3038, הטיפול בבקשתה של פלונית הציג אתגר מורכב עבור אשת המקצוע. כך הן מבחינת התרשמותה מרמת בשלותה של פלונית, מקשייה האישיים ומרמת רגישותה שהופגנה בתגובתה למידע מצומצם שנחשף בפניה. כך גם בשים לב לאמירותיה הסותרות אודות האפשרות שיתגלה שאביה ממוצא ערבי לרבות אמירה בשנת 1993 כי אינה רוצה לדעת את מוצאו. כעבור ימים ספורים התבררו אף המהלכים שננקטו לבירור פרטים אישיים של האם הביולוגית. את החלטתה של יעל, שלא לחשוף באותו שלב מידע אודות האב, יש להבין על רקע נתונים אלה.
- מקובל עלי טיעון הנתבע, לפיו יש לאפשר לעובדת הסוציאלית, המפעילה את שיקול הדעת הנתון לה בטיפול בחשיפת מידע מתיק אימוץ, מידה של מרחב פעולה. כך בשים לב לאופיים הרגיש של המידע והסיטואציה. מקובל עלי גם הטיעון שאין לבחון את החלטתה של יעל בהתאם לנורמות החשיפה הנוהגות כיום, ואשר הינן נדיבות ושואבות מהתפתחות זכויות הפרט, אלא בהתאם לנורמות שנהגו בעת שהתקבלה ההחלטה. אלה היו מצומצמות יותר ועסקו ביתר הרחבה במוכנותו של המאומץ לחשיפה. גם אם ניתן היה לקבל החלטה אחרת, הרי שבנתונים שהיו בפני יעל ונוכח חובתה מכוח שיקול הדעת לשקול את המוכנות האמורה ואת עניינם של כלל המעורבים, אינו סבור שהחלטה הייתה בלתי סבירה במידה העולה כדי התרשלות. אזכיר שגם העובדת הסוציאלית שטיפלה בפלונית בשנת 1993 הציעה לה להמתין עם חשיפת המידע. עוד אזכיר כי לא דובר בהחלטה שלא לחשוף את המידע לעולם, אלא בשלב מסוים בתוך תהליך "פתיחת" התיק.
- מסקנתי זו נותרת בעינה גם לאור האמור בתרשומת ת/2 כי "בעבר לא נמסרו לה הפרטים שהיה ראוי לתת". לא הובהרו טיב המסמך, זהות ונסיבות עריכתו, ויעל טענה שנערך בחלוף שנים ואינו משקף את הפרספקטיבה בעת קבלת ההחלטה (פ/37-36). בנסיבות אלה, אין לראות בו "הודאה" של השירות בכשל בהחלטה הנ"ל.
47. אלא, שיעל בחרה בדרך לא סבירה ליישום החלטתה האמורה. היא אף נמנעה מלבארה בפני פלונית, כמתחייב.
- שיקול הדעת הנדון לעיל אשר מסור לעובדות הסוציאליות בשירות הנתבע, מתיר להן להימנע ממסירת מידע במקרים המתאימים. הוא אינו מתיר למסור בידועין מידע שגוי. הנתבע, גוף שלטוני המופקד על נושא האימוץ, חב כלפי המאומצים בחובה למסירת מידע מתיק האימוץ, הכוללת גם חובה למסור אך ורק מידע אותנטי. רגישות המידע וחשיבותו עבור המאומצים משמיעה חובה זו. החובה נשענת גם על זכותם לעתור לבית המשפט לגילוי מידע שהשירות מסרב למסור – וממילא שעליהם לדעת כי מדובר בסירוב, ואין להטעותם לחשוב שהמידע לא בנמצא.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 הדבר נגזר אף מחובתו של השירות, כרשות שלטונית וכחלק מחובת ההגיונות המוטלת עליו,
2 ליידע את האזרח אודות החלטותיו הפוגעות בפרט (למשל ע"א 7602/06 עזבון חאדג'ג' נ'
3 מלכה (11.10.11)). למאומץ זכות לדעת שבקשתו סורבה ולו בחלקה, ואין "להשוות" את
4 טיב ההחלטה, במסירת מידע שאינו מדויק.
- 5 48. רצונה של פלונית במידע היה ברור וכך גם רגישות הסוגיה עבורה. לעיל בפסקה 9 נימקתי
6 מדוע האמירה "לנו אין פרטים שנוכל דרכם לזהותו היום" אינה שלמה, וכי בפועל היו בידי יעל
7 שם האב, מספרו הצבאי ופרטים נוספים לרבות תאריך לידתו ושם אביו. פרטים, שבחלוק
8 השנים שימשו לאיתור האב. עוד הראיתי כיצד פירשה פלונית את האמירה כמביעה חוסר
9 יכולת ללמוד על פרטי האב, דבר שהניב תסכול רב ומובן וממחיש את הפרת חובת הזהירות
10 כלפיה.
- 11 49. דרך הפעולה שנבחרה היא רשלנית, וזאת גם אם התקבלה על דעת בכירה עמה התייעצה
12 יעל. לא ניתן לקבל שאשת המקצוע הסבירה, המייצגת רשות שלטונית ופועלת מול מאומץ
13 בסיטואציה הרגישה של פגישה מקצועית במסגרת הליך "פתיחת" תיק אימוץ, תספק
14 למאומץ פרטים לא מדויקים שעלולים להטעותו. את ההחלטה הנזכרת לעיל נדרש להבהיר
15 לפלונית וליישמה בצורה אותנטית, בהסבר לפלונית שהוחלט שלא למסור בשלב זה פרטים
16 נוספים אודות האב המצויים בתיק, וככל שזו הייתה כוונת השירות: כי האפשרות לעשות
17 כן תיבחן בהמשך.
- 18 50. יש לציין גם את ההשפעה של האמירה הנזכרת לעיל. לצד התסכול שהביעה באותו מעמד,
19 יוזכר כי בחלוף מספר ימים ובתום פגישה עם האם הביולוגית שסירבה אף היא לספק
20 פרטים על האב, ולאחר התלבטויות בנושא, החליטה פלונית להפסיק שוב את תהליך קבלת
21 המידע. בשנים שלאחר מכן ניסתה ללא הצלחה לברר את זהות האב דרך האם הביולוגית,
22 בסברה כי אין לשירות פרטים מתאימים לצורך האיתור. רק בחלוף עשור, כשפנתה שוב
23 לשירות, קיבלה פרטים אודות האב ובסופו של יום איתרה אותו. לו ידעה בשנת 1998
24 שישנם פרטים שלא נחשפים בפניה ועשויים להביא לזיהוי האב, יכולה הייתה לפעול
25 לחשיפתם באמצעות בית המשפט, לבקש מהשירות לשקול שוב את עמדתו בחלוף תקופה
26 קצרה יותר, וכיוצא בזה דרכי פעולה שהיו עשויות לקצר את המועד בו איתרה ופגשה
27 באביה הביולוגי.

מסמכים

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

51. כמובא לעיל בפיסקה 17, פלונית ביקשה מן השירות לקבל את העתקי המסמכים המצויים בתיק האימוץ. יעל אישרה שמסמכים לא נמסרו כלל, והוסיפה ואישרה כי בזמן אמת עמד בפניה תיק האימוץ. במהלך הליך גילוי המסמכים בהליך זה העביר הנתבע לפלונית מסמכים רבים מן התיק.
52. שיקול הדעת המסור לנתבע במסירת מידע מתיק האימוץ, אשר נדון לעיל, אינו תחום למידע הנמסר בעל פה או בצורה מעובדת בידי השירות. מידע על המאומץ ומהלך אימוצו יהיה דרך כלל גלום גם במסמכים. כאשר אין מניעה למסרם בהתאם לשיקולים המתווים את שיקול הדעת האמור, על הנתבע חובה למסרם.
- זאת ועוד, בשים לב לרציונל המוביל את שיקול הדעת, של מתן אפשרות למאומץ שבגר להשלים פיסות חסרות בתמונת חייו מתוך הבנה כי זו זכותו ודרך לגיבוש זהותו העצמית, הרי שיש לקבלת מסמכים אותנטיים עדיפות בהשוואה לקבלת מידע מכלי שני. זאת, בשים לב לערכו המוסף של המסמך עצמו כתוצר של פרק בחיי המאומץ.
- אין הדבר אומר כי על השירות למסור בכל מקרה ומקרה את כלל המסמכים שבתיק. שיקול הדעת שנדון לעיל תקף, לעיתים ביתר שאת, לגבי מסמכים ומחייב לבחון את מסירתם בטרם ביצועה. כך למשל כאשר הם כוללים מידע שחשיפתו עלולה להביא לפגיעה בזכויות מאומץ או במעורבים נוספים בהליך. להמחשה, מהנחיית השירות אני למד כי תיק האימוץ כולל מסמכי איבחון של התאמת ההורים המאמצים לאימוץ, טרם האימוץ. אלה עשויים לכלול מידע אישי, רפואי וכיוצא בזה מידע שחשיפתו עלולה לפגוע בפרטיות ההורה המאמץ. הימנעות ממסירת מסמכים אינה פסולה אפוא, אך עליה להיות תוצר של הפעלת שיקול הדעת.
53. עקרונות אלה עולים גם מנהלי השירות. הנוהל שנסקר לעיל מיום 3.6.10 יוחד להסדרת מסירת מסמכים מתיקי האימוץ, תוך הכרה בזכות המאומץ לבקש ולקבל מסמכים והתוויית שיקול הדעת במסירתם. אני ער לכך שבקשותיה של פלונית לקבלת המסמכים הוצגו טרם פרסום הנוהל, ולעקרון שנדון לעיל בדבר בחינת החלטת השירות בהתאם לנורמות שחלו עת התקבלה, אך גם בהתחשב באלה יש קושי רב בהימנעות השירות ממסירת מסמכים לפלונית. אנמק:
54. המהלך האחרון של מסירת מידע לפלונית התרחש בשנים 2008-2010. בבקשה בכתב מיום 4.12.08 עתרה פלונית לצלם את מסמכי תיק האימוץ. המדובר בעיתוי מתקדם-יחסית, בהם כבר נהגה מדיניות מרחיבה במסירת מידע. אף לדידה של יעל בשלבים אלה שותפה פלונית במידע ביד רחבה, בהתאם למדיניות שחלה אז. למשל "כשפלונית פנתה ב-2009 [...] אנחנו עשר שנים אח"כ עם הנחיות וגם חופש המידע הייתה כזאת שאנחנו מוסרים את כל המידע [...]"

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 היה ברור שהיה צריך למסור לה את כל המידע ועשיתי את זה ברגע שפנתה אלי לא השמות אלא כל מה
2 שהיה ברשותי [...] (פ/35 ש' 2) "בשלב הזה שיתפתי את פלונית בכל הגילויים שלנו כולל עבר דירה
3 וכו', זה מידע שהועבר אלינו ממשרד החקירות ושיתפתי את פלונית בהכל" (פ/36 ש' 3). הפער בין
4 שיתוף רחב זה במידע, לבין הימנעות מוחלטת ממסירת כל מסמך, הוא פער בולט.
- 5 55. הסברה של יעל לפער זה לא היה משכנע. לדבריה, "זה לא היה בנוהל לתת מסמכים אח"כ היו
6 דיונים בנושא הזה של איזה מסמכים ניתן למסור" (פ/35 ש' 31). לא די בהסבר זה. עיון בנהלים
7 מהשנים 88 ו-99 מעלה שהם עוסקים ב"מידע", כשבנוהל המוקדם אין אבחון או החרגה
8 של מידע הגלום במסמכים דווקא, ובנוהל המאוחר נקבע כי מסירת מסמכים טעונה אישור
9 של פקידת אימוץ ראשית (סעיף 12.1). אף אם היה ניתן לראות בנהלים אלה, שנכתבו שנים
10 רבות טרם הטיפול בפלונית בשנים 2008-2010, כבסיס הרלבנטי לקבלת ההחלטה, הרי
11 שהיה בו פתח למסירת מסמכים. בפניי לא הוצג או נטען לדבר שנעשה במישור זה, דוגמת
12 פניה לקבלת האישור הנחוץ.
- 13 זאת ועוד, נוכח עמדת הנתבעת ודבריה המצוטטים לעיל של יעל אודות התמורות במדיניות
14 השירות בחלוף השנים, קשה לראות בנהלים האמורים בסיס רלבנטי לשקילת בקשה
15 לקבלת מסמכים שהוגשה בדצמבר 2008. אותה עת אף חל הנוהל מיום 6.8.08 שקבע
16 הנחיות מרחיבות במסירת מידע, כגון "יש למסור למאומץ כל המידע הקיים בתיק אודות נסיבות
17 מסירתו לאימוץ", ולא הכיל דרישה לאישור מיוחד לצורך מסירת מסמכים.
- 18 56. בנסיבות אלה, יש בהימנעות המוחלטת ממסירת מסמכים לפלונית משום הפרה של חובת
19 השירות למסור למאומץ מידע מתיק האימוץ, החורגת מגדרי הסבירות ועולה כדי
20 התרשלות. אני ער לכך שבאותו שלב שותפה פלונית בכל פרט שניתן היה לחשוף בפניה
21 בהתאם לשיקול הדעת הנזכר לעיל. ועם זאת, בשל המשמעות שיש לקבלת המסמכים
22 עצמם להבדיל מן המידע האצור בהם, יש בהימנעות ממסירת המסמכים אותם ניתן היה
23 לחשוף משום פגיעה עצמאית בפלונית. זו זכתה להיחשף לחלק מן המסמכים (אלה שלא
24 איתרה בעצמה בפניה לויצ"ו) רק בחלוף שנים, באפריל 2016 וכתוצר של הליכי גילוי
25 המסמכים בהליך זה.
- 26 57. אציין כי סוגיה זו אינה מתעוררת בנוגע לאלמוניות. בידי חנה והנתבע נטען כי כלל
27 המסמכים שהיו בתיק האימוץ ושניתן היה למסרם נמסרו לאלמונית, וטענה זו לא נסתרה.
28 בכלל זה לא הוצגו מסמכים שהיו ברשות השירות ולא הועברו. ראו לעיל בפיסקה 21 את
29 הקביעה שלא בוסס קיום בקשות של אלמונית לקבל העתקי מסמכים שסורבו או לא
30 טופלו, וכי בקשותיה כפי שהוצגו בפני השירות נענו. כל זאת בשונה מעניינה של פלונית.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

טענתה של אלמונית מתמקדת במסמכים שלשיתתה היה על השירות להשיג ולשמור. סוגיה זו תדון בהמשך.

יידוע אודות הזכות לפנות לבית המשפט

58. כשל נוסף בעניינה של פלונית עוסק בהימנעות מיידועה אודות זכותה לפנות לבית המשפט. זכות זו מעוגנת בסעיף 30(ב) סיפא לחוק האימוץ, הקובע כי "סירב העובד הסוציאלי לבקשה, ראשי בית המשפט להתיר את העיון לאחר קבלת תסקיר מעובד סוציאלי לפי חוק האימוץ". הגם שהסדר עוסק בפנקס האימוצים בעוד שחשיפת מידע מתיק האימוץ טרם הוסדרה בחוק, לא ניתן לאבחן בין השניים בהקשר זה:

ראשית, השירות לא רק שלא חלק על עצם הזכות להשיג בפני בית המשפט על החלטתו שלא למסור מידע מתיק אימוץ, אלא טען בסיכומיו שהיה על פלונית לפעול כך כחלק מחובת הקטנת הנזק. שנית, בפועל הקביל השירות בין שני הערוצים ומיישם את הסמכויות שניתנו בסעיף 30 לחוק האימוץ בבחינת בקשות "לפתיחת" תיקי אימוץ. למשל, בכל הנחיותיו שנוכרו לעיל מוצג סעיף 30 כבסיס נורמטיבי לאמור בהן. ושלישית, החלטת סירוב היא החלטה מנהלית הניתנת להשגה בהתאם לדין המנהלי. לכן, יש לקבוע שלפלונית עמדה הזכות לעתור כנגד סירוב למסור לה מידע.

59. בנוסף, בנסיבות העניין סבורני כי לשירות עמדה חובה ליידע את פלונית אודות זכותה זו.

לא אוכל לקבל את השגות השירות, בסיכומיו, כנגד קיום חובתו זו כלפי פלונית. השירות עצמו הכיר בחובה ליידע מאומצים בדבר זכותם לעתור כנגד סירוב, והנחה את העובדות הסוציאליות לפעול בהתאם לה. בהנחיה מ-88 נקבע כי "בכל מקרה של סירוב להענות לבקשת מאומץ יש להדגיש את זכותו לעתור לבית המשפט" (סעיף 9.4ד). נוסח זה מופיע בסעיף 8.3.4 להנחיה מ-99. המדובר בהנחיות המחייבות את עובדי השירות, שהשירות לא יכול להתנער מהן או לטעון, כיום, כי פעולה בניגוד להן היא פעולה סבירה. אפנה גם לעדות חנה בן ארי, שציינה כי העובדות הסוציאליות נוהגות ליידע אודות הזכות לפנות לבית המשפט (פ/38 ש' 32, חנה נשאלה אודות יידוע במקרה של סירוב למסור מידע, השיבה בחיוב ואז התייחסה לסירוב הורה לפגישה).

החובה אף נגזרת ממהות העניין ומשיקולי המדיניות: החוק מתיר לשירות לסרב למסור מידע למאומץ, אך מסמך את בית המשפט להתיר את מסירת המידע לאחר קבלת תסקיר מן העובד הסוציאלי (סעיף 30(ב) לחוק האימוץ). המחוקק ביקש אפוא לעגן ביקורת שיפוטית על החלטות השירות, כך זאת בסמכותו של האחרון ואף ייעד לו תפקיד במסגרת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

- 1 הביקורת השיפוטית. ברי כי הגשמת מטרה זו מחייבת כי המאומץ ידע אודות האפשרות
- 2 להביא את ההחלטות בפני בית המשפט. בנסיבות אלה על השירות, כגוף שהופקד על יישום
- 3 חוק האימוץ, מרכז משימה זו כרשות שלטונית וכאמור גם נוטל חלק במהלך הביקורת
- 4 השיפוטית, לפעול להגשמת מטרת המחוקק וליידע את האזרח בדבר זכותו לבקש גילוי
- 5 המידע מבית המשפט.
- 6 הדבר נובע גם מחובת ההגינות המוטלת על השירות כרשות שלטונית, ממנה נגזרת גם
- 7 החובה לגלות לאזרח מידע מהותי (בג"ץ 164/97 קונטרס נ' משרד האוצר (4.2.98). והשוו:
- 8 תא"מ (חי) 8227-07-08 פרידמן נ' המוסד לביטוח לאומי (19.10.09)).
- 9 זאת ועוד, בסיטואציה הנדונה ראוי לחייב את העובדת הסוציאלית ליידע את המאומץ
- 10 בזכותו האמורה. זאת, נוכח פערי המידע והסמכות בינה, המחזיקה בידע וכאמור גם
- 11 הונחתה בדבר הזכות לעתור לבית המשפט, לבין המאומץ הפונה לעזרת הרשות ופעמים
- 12 רבות אינו מיוצג. המאומץ גם עלול שלא לחקור ולדרוש, בשים לב לכך שבידי העובדת
- 13 הסוציאלית הסמכות להיענות או לדחות את בקשתו למידע ולכך שבמקביל מתנהל ביניהם
- 14 מהלך בעל אופי טיפולי-מקצועי. לכן, הגשמה יעילה של מטרת המחוקק ואפשרות ההשגה
- 15 מצדיק לחייב את השירות ביידוע אודות אפשרות זו.
60. חובה זו הופרה, ופלונית לא יודעה בדבר זכותה לעתור לבית המשפט (עדות יעל, פ/34).
- הדבר נוגע בפרט לפגישה ביום 20.1.98 ולפגישות אחריה בשנת 1998, בהן החליטה יעל שלא
- למסור פרטים אודות האב הביולוגי, אך לא הבהירה זאת לפלונית כפי שנדון לעיל. יכולתה
- של פלונית לעתור כנגד סירוב זה נפגעה, משלא יודעה כאמור. עוד נדון לעיל העשור שחלף
- עד לפניה נוספת לשירות, שהניבה קבלת פרטים ובהמשך את איתור האב.
61. לסיכום הדיון בסוגיה זו, אציין שגם היא אינה מתעוררת בעניינה של אלמונית. אלמונית
- טענה שלו הייתה יודעת על הזכות לעתור לבית המשפט הייתה עושה זאת (פ/25). אלא,
- שבעניינה השירות נענה לבקשותיה ומסר לה את המידע שהיה ברשותו. משלא התרחש
- סירוב של השירות, ממילא שלא קמה החובה ליידע את אלמונית אודות זכותה לעתור כנגד
- סירוב שכזה.

איסוף מידע

62. התובעות טענו כי על השירות היה להימנע מלהסתפק במידע שהיה ברשותו בתיק האימוץ,
- ולבצע פעולות לאיתור מידע שלא היה ברשותו. הטענות מתמקדות במסמכים שהיו בויצ"ו
- לגבי התובעות. שתיהן הצליחו להשיגם בפניה עצמאית לויצ"ו.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

63. בפתח הדיון אציין, שאיני מקבל כי בוסס שמסמכים אלה היו אמורים להאסף בידי השירות
מלכתחילה (היינו בעת שבוצע מהלך האימוץ) ולהישמר על ידו, ועל כן הסוגיה הנדונה כאן
לא תנותח בהתאם להנחה שכזו. זאת, משלא הונחו בפני ראיות בשאלה מדוע המסמכים
לא הגיעו לתיק האימוץ של כל אחת מהתובעות. ממילא שלא הוכח כי הדבר נבע
מהתרשלות של השירות. אף מן השירות לא ניתן לצפות באופן סביר להשיג ולהציג ראיות
בסוגיה הנדונה, בשים לב לשנים הרבות שחלפו מאותן התרחשויות (השהות בויצ"ו
והמסירה לאימוץ אירעו בשנות ה-50 וה-60 של המאה הקודמת). וראו פסקה 9 לתצהיר
דבורה שבתאי, שהבהירה שאין באפשרות השירות לברר ממרחק השנים מדוע לא הגיעו
המסמכים לרשותו.
- מסקנתי זו נותרת בעינה גם בשים לב להפנייתה של אלמונית לבקשה של היועץ המשפטי
לממשלה ממרץ 1954, למנותו כאפוטרופוס על גופה ורכושה טרם אימוצה. איני סבור שדי
בכך להבהרת הסוגיה שנדונה לעיל, כך בשים לב לתקופה המוקדמת, בה טרם נחקק חוק
אימוץ ילדים (גם אם בדיעבד הוחלו הוראות החוק על אימוצים שקדמו לו, כפי שהציגו
התובעות בסיכומי התשובה), לא בואר או בוסס מיהו הגוף שריכז שמירת מסמכי אימוץ
אותה עת, ואף הוצגה מעורבות של גופים נוספים על משרד הסעד ולעניין זה אפנה
למסמכים שהציגו התובעות: נספח י"ב4 לתצהירה של פלונית הוא הוראה מטעם מחלקת
הסעד בעיריית ... לויצ"ו למסור את פלונית. נספח ט"ו הוא טופס הסכמה לאימוץ עליו
חתם האב הביולוגי במחלקה הסוציאלית של עיריית ... בעניינה של אלמונית הוצג נספח
ט"ז לתצהירה, שהוא מכתב של מנהל מחלקת הסעד בעיריית נתניה ל"מוסד אם וילד"
אודות העברת אלמונית למוסד מבית החולים בו נולדה.
- הנטל לבסס את חובת השירות הוא על התובעות, ובהינתן תמונה זו אודות מצב הדברים
בעת האימוץ, איני סבור כי הן עמדו בו.
64. השאלה היא, אפוא, האם היה על השירות לפנות לויצ"ו לקבלת המסמכים במסגרת
הטיפול בבקשותיהן של התובעות ל"פתיחת" תיק האימוץ.
65. לאחר שקילה, סבורני כי התשובה לכך היא בשלילה. כאמור, אין הסדרה סטטוטורית של
שמירת המידע הנאסף במסגרת אימוץ ילדים אצל הנתבע, כ"תיק אימוץ". ההסדרה
הקיימת בסעיף 30(ב) לחוק אימוץ ילדים עוסקת בפנקס האימוצים, שמחייב לתעד ברישום
פרטים מסוימים כמובא שם, ואינו עוסק בשמירת מסמכים או השגתם. החוק גם לא עיגן
דרישה לחקירה או השגת מסמכים שאינם אצל הרשות, בעת בקשה לעיון בפנקס.
- למרות זאת, נטל השירות על עצמו לבצע פעולות בירור מסוימות, במסגרת הטיפול בבקשות
ל"פתיחת" תיק אימוץ. בסעיף 6 ו-9.1 ד לנהל מ-88 ובסעיף 6 לנהל מ-99 עוגנו פעולות של

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלוגית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 פניה לרשם פנקס האימוצים לקבלת עותק מדף הפנקס, פניות לאיתור מידע מתיק בית
2 המשפט שהורה על האימוץ, פניות למשרד הפנים ולגוף בשם "גנזך ההורדות", ופניות
3 לקבלת מידע מתיק המאמץ במשרד הפנים. עוד מורה הנוהל על מאמצים לאיתור ההורים
4 הביולוגיים ופרטים אודותיהם וכן לאיתור פרטים על בני משפחה נוספים "מעבר למתבקש
5 בחוק", לרבות פניה למרשם התושבים (סעיף 9.5 לנוהל מ-88).
- 6 66. בשאלת היקף הבירור הראוי יש להתחשב גם בשיקולי סבירות. הנחיות השירות, שאינן
7 מסתפקות בחומר המצוי בתיק האימוץ ומבצעות בירור נוסף כדי להשיג מידע, הן גישה
8 ראויה בשים לב לחשיבות המידע עבור המאמץ וחשיבות זכותו לקבל מידע, עליה עמדתי
9 לעיל. ועם זאת, השירות אינו גוף נטול אילוצים: הוא יחידה במשרד הרווחה, שלפי דו"ח
10 וועדת גרוס מתמודדת עם כ-520 פניות בשנה של מאומצים החפצים בקבלת מידע (עמ' 150
11 לדו"ח) וזאת בנוסף לתפקידיה הנוספים.
- 12 על רקע זה, איני סבור שציפייה מהשירות לבצע כל "פעולת חקירה" אפשרית כדי לנסות
13 ולהגיע למסמכים היא ציפייה ריאלית. איני סבור כי השירות מצויד בכלים ובאמצעים
14 לצורך זה, או כי הימנעות מביצוע פעולות שכאלה תשמש לעולם כעילה לאחריות בנוזקין.
15 השאלה האם פעולה מסוימת נדרשת אם לאו היא מושא להכרעה בכל מקרה, בהתאם
16 לנסיבותיו.
- 17 67. בנסיבות בהן עוסק הליך זה, איני סבור כי העובדה שהשירות לא פנה לויצ"ו על מנת לברר
18 האם יש ברשותו מידע נוסף בעניין של התובעות מקימה עילה בנוזקין. ויצ"ו אינו מוסד
19 רשמי המופקד על שמירת מידע הקשור במאומצים, דוגמת המוסדות שפניה אליהם עוגנה
20 בנוהל השירות. המדובר באחת ה"תחנות" שטיפלו בתובעות טרם האימוץ, כבתי החולים
21 בהם נולדו או העיריות שעניינן פורט לעיל. איני מקבל שעל השירות לפנות, בכל תיק ותיק,
22 לכל "תחנה" מעין זו על מנת לברר שמא יש ברשותה מידע. הדבר יטיל נטל בלתי סביר על
23 השירות. עוד יש להישמר מ"חכמה שבדיעבד" – משקילת העובדה כי התובעות קיבלו
24 בפועל מסמכים מויצ"ו, ובחרו להתמקד במוסד זה בטענותיהן. עובדה זו לא הייתה ידועה
25 מלכתחילה, ואין בפניי כל ראיה לפיה השירות ידע או צריך היה לדעת כי ויצ"ו מחזיק
26 במסמכים אודות התובעות שאינם מצויים בתיקי האימוץ, או ישנם מסמכים מעבר למצוי
27 בתיקים אלה.
- 28 68. לכך אוסיף כי התובעות, ששתיהן ניהלו מגעים ממושכים עם השירות לרבות פניות בבקשה
29 לקבלת מידע, לא הראו שביקשו מהשירות לערוך בירור במוסדות בהן שהו בגיל רך, לרבות
30 ויצ"ו.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

1 אלמונית פנתה בבקשה לקבל מידע מתיק האימוץ, ובקשתה נענתה. בהודעת הדוא"ל
2 ששלחה לשירות ביקשה גם סימוכין לשהות בויצ"ו, בקשתה נבדקה, לא נמצא בתיק
3 האימוץ איזכור לשהות בויצ"ו, והדבר נמסר לה. לא בוסס או נטען ששבה ופנתה בנושא
4 לשירות, ואף לא שטענה בפניו כי תשובתו אינה מדויקת או ביקשה לברר את הנושא.
5 לשירות לא הייתה אפוא סיבה לסבור שטעה, וכי בפועל שהתה אלמונית כתינוקת בויצ"ו.
6 ממילא שלא הייתה לו סיבה ליזום בירור אל מול המוסד.

7 גם פלונית לא טענה או הראתה שביקשה מהשירות לפנות לויצ"ו או העלתה טענה בנושא
8 בפניו. כל שציינה הוא שלמדה מבת דודתה על השהות במוסד, ואז פנתה אליו (פיסקה 35
9 לתצהירה). בטענות באי-כוחה צוין כי השהות בויצ"ו נזכרה בחלק מהמסמכים שהיו בתיק
10 האימוץ. אוסיף כי בעניינה של פלונית ביצע השירות פעולות משמעותיות לאיתור מידע שלא
11 היה ברשותו. אלה פורטו בפיסקאות 11-17 לתצהירה של יעל, וכללו פניות לגנזך המדינה,
12 שתי פניות למשרד הפנים, איתור מספרי טלפון של כל תושבי הכפר בו התגורר האב בעלי
13 שם דומה לשלו ושל ילדיו, שיחה עם שכנה בכפר, פניה לפלונית כדי להסתייע באם
14 הביולוגית, ואף שימוש חריג בחוקר פרטי. דובר במאמץ ניכר, בהיקף החורג מזה שהותווה
15 בנהלי השירות.

16 69. כל אלה לא מאפשרים לקבל את הטענה לרשלנות בכך שהשירות לא הוסיף ופנה לויצ"ו
17 בעת הטיפול בבקשותיהן של התובעות.

18

19

טענות נוספות של אלמונית

20 70. אלמונית הוסיפה וטענה ל"סחבת" בטיפול בבקשתה ל"פתיחת" התיק. אני ער לרגישות
21 שבמהלך "פתיחת" תיק, ולחשיבות שיש למאומץ בטיפול יעיל ומהיר בבקשתו. ועם זאת,
22 בבחינת טענה לרשלנות יש לשקול את הנסיבות האובייקטיביות ולא אך את התחושות
23 הסובייקטיביות.

24 אלמונית פנתה לשירות בנובמבר 1987. נערכו עמה שתי פגישות לאחר כחודש, והמפגש עם
25 האם הביולוגית התרחש ביום 27.4.88. ההליך חודש בחלוף שנים: את המסמכים ומידע
26 נוסף קיבלה ב-27.11.13 בעקבות פנית דוא"ל מ-30.12.12 ולאחר פניה טלפונית שמועדה
27 לא בואר.

28 נתונים אלה מציגים לוח זמנים סביר לטיפול בפנייתה. כך בשים לב גם לעומס הפניות על
29 השירות ל"פתיחת" תיקים, כמובא לעיל. לכן, איני מקבל את הטעון לשיהוי מופרז בטיפול
30 בבקשתה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

71. אלמונית טענה גם כי על השירות היה לבצע פעולות איסוף ושמירה על מידע, מלכתחילה
וכן עם פנייתה אליו, בטענה כי כך ניתן היה לברר את פרטי אביה הביולוגי, שאינם ידועים
עד היום.

לא אוכל לקבל טענה זו. לעיל דנתי בהיקפה של חובת איסוף המידע, ובפיסקה 63 גם
בטענות למחדל באי-שמירתו של מידע מתקופת הלידה והאימוץ. הדברים שנכתבו שם יפים
גם לטענה הנוכחית, ולא אחזור עליהם.

אוסף, כי לא הוצג כל בסיס ראיתי לטענה כי היו בנמצא פרטים נוספים אודות האב שניתן
היה לאתרם ולשמרם מלכתחילה או בדיעבד. אני ער לקושי להוכיח את ה"אין", אך
בעניינה של אלמונית קיימות אינדיקציות ראייתיות הפועלות לכיוון ההפוך, ומראות כי
האב לא היה בתמונת הלידה והאימוץ, וכי פרטיו לא נמסרו לרשויות ולמוסדות שטיפלו
בתהליכים אלה:

72. בהצהרת האם הביולוגית שהוגשה לבית המשפט (נספח י"א לתצהירה של אלמונית)
הצהירה האם כי הפסיקה את הקשר עם האב וילדה את אלמונית מחוץ לנישואין. כל
מסמכי בית החולים ומשרד הסעד מזמן הלידה המצויים בפניי מציינים לידה מחוץ
לנישואין ונעדרים את פרטי האב: ב"שאלון לילדים בגיל רך הזקוקים לסידור" נמחקה בקו
העמודה שאמורה להכיל את פרטיו, בעוד שנתוני האם הוצגו בפירוט. כך גם בתעודת רישום
הלידה ובהודעת הלידה (נספחים י', י"ג וי"ד לתצהירה של אלמונית). במסמך מ"ספר
התושבים" של משרד הפנים ובו פרטיה של אלמונית בשמה טרם האימוץ, לרבות שם האם
הביולוגית ופרטיה השונים. בקטגוריית "שם האב" מופיע "לא ידוע" (נספח כ"א לתצהיר).
כל אלה פועלים כנגד הטיעון, שפעולות איסוף מסמכים ושמירה עליהם, לו בוצעו בזמן
אמת, היו מביאות לכך שבתיק האימוץ היו נשמרים פרטי האב. להשלמת התמונה אציין
שבשנת 2003, כאשר ביקשה אלמונית אינפורמציה על אביה, ניסה השירות לקבלה מהאם
הביולוגית, אך זו מסרה שאין לה את הפרטים וביקשה שלא ייצרו עמה עוד קשר בנושא
(ראו לעיל בפיסקה 19).

סיכום: דיון בעילות התביעה ובמישור הנזק

תביעה של אלמונית

73. לא אוכל לקבל תביעה זו. אני ער לשאיפתה הראויה של אלמונית להיאבק למען זכויות
מאומצים, אך זו אינה עילה לתביעת נזיקין. אלמונית לא ביססה את טענותיה לפגמים
בהתנהלות השירות המקימים עילה לפיצוי. בכלל זה, לא ביססה שלא הותר לה לעיין בתיק

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

- 1 האימוץ, כי בקשות שלה לקבל העתקי מסמכים נדחו, כי טיפול השירות בה לקה ב"סחבת"
2 או כי יכול היה והיה עליו להימנע מן המפגשים הטיפוליים, לקבל מסמכים מויצ"ו שלא
3 היו ברשותו או לבצע פעולות לשמירת פרטי אביה הביולוגי. טענות נוספות נדונו לעיל.
- 4 74. די בכך לדחיית התביעה. אוסיף כי לצד העדר אחריות, אני מקבל את טענת השירות כי
5 אלמונית לא הוכיחה נזק בר פיצוי. בכלל זה, העיון במסמכים שקיבלה בעצמה מויצ"ו
6 מעלה כי הפרטים הנכללים בהם, מבלי חלילה לפגוע בתובעת הנכבדה או לגרוע מחשיבות
7 ידיעת כל פרט ופרט עבור מאומץ, אינם מסוג הפרטים המהותיים ביותר דוגמת זהות הורה.
8 הם עוסקים בסוגיות כגון שעת הלידה, שם הרופא המיילד ותאריכי הכניסה והיציאה
9 מויצ"ו. יצוין שגם במסמכים שקיבלה מהשירות מופיעים פרטים רבים אודות הלידה כגון
10 התאריך, פרטיה המלאים של האם והסבתא, משקל הלידה ועוד. למרות שקיים פער,
11 וכאמור מבלי לגרוע מהשאיפה לספק לכל מאומץ את מלוא הפרטים, הרי שהפער אינו
12 במידה שיכולה לבסס גרימת נזק בלתי-ממוני שהוא בר פיצוי.
- 13 אלמונית טענה גם לפער בין תיאור סיבת המסירה לאימוץ במסמכים שקיבלה מהשירות
14 ("מחוז לנישואין") ובין הסיבה המופיעה במסמכים שקיבלה מויצ"ו ("האם אינה מוכנה לטפל
15 בתינוקת"). גם זהו פער מדוד, מה עוד שבמסמך שהתקבל מהשירות, נספח י"א, הצהירה
16 האם הביולוגית "שאינני יכולה לגדל את הילד/ה" וכן כי אלמונית נולדה "מחוז לנישואין".
- 17 75. עוד לא בוססה טענתה של אלמונית, לפיה נאלצה לעבור טיפולים רפואיים ולפרוש
18 מעבודתה בשל התנהלות הקשורה בנבע. במהותה, המדובר בטענה לאבדן או צמצום ניכר
19 של היכולת לעבוד, בשל נזק נפשי. זו טענה שברפואה, שהוכחה טענה חוות דעת מומחה
20 (תקנה 127 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984). אלמונית לא הציגה חוות דעת שכזו.
21 לא די בעדות חברתה ובאישור על טיפול פסיכולוגי בתקופה 21.7.08-4.3.07 שהוגש (וראו
22 עדותה כי נדרשה לטיפולים כאסמכתא עבור מקום העבודה – פ/25), כדי לבסס שאלמונית
23 פרשה מעבודתה כתוצר של נזק נפשי שנגרם בשל מחדל של השירות.

תביעתה של פלונית

- 26 76. לעיל מצאתי כי הטיפול בבקשתה של פלונית לקה בכשלים: כישלון לאתר את תיק האימוץ
27 עם פנייתו ב-1993 ולספק מתוכו מידע בהיקף האפשרי באותה עת, הימנעות מליידע אותה
28 בינואר 1998 אודות החלטת השירות שלא למסור לה מידע שברשותו אודות האב הביולוגי
29 ומסירת מידע לא מדויק לפיו "לנו אין פרטים שנוכל דרכם לזהותו היום", הימנעות מקבילה
30 מיידועה אודות הזכות לעתור לבית המשפט כנגד ההחלטה, והימנעות מוחלטת ממסירת
31 מסמכים לפלונית למרות בקשתה מדצמבר 2018.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

77. הדיון שנערך לעיל מציג גם התקיימות של יסודות עוולת הרשלנות. העוולה הנוספת שנטענה בכתב התביעה המתוקן, זו של הפרת חובה חקוקה, מתאימה פחות בשים לב לקביעה לפיה נושא תיק האימוץ, שמירתו ומסירת המידע מתוכו לא זכו להסדרה.
- אלה היסודות: "הטלת אחריות בנזיקין בגין עוולת הרשלנות, המעוגנת בסעיף 35 לפקודה, מחייבת הוכחה של ארבעה יסודות מצטברים: קיומה של חובת זהירות של המזיק כלפי הנזוק; התרשלות – קרי, הפרה של חובת הזהירות שהייתה מוטלת על המזיק; קיומו של נזק, וקיומו של קשר סיבתי (עובדתי ומשפטי) בין ההתרשלות לבין הנזק שנגרם לנזוק" (ע"א 3518/16 פוגל נ' עיריית טבריה, פסקה 20 (25.10.18)). אדון בהם:
78. לשירות חובת זהירות מושגית כלפי מאומצים בנוגע לשמירת "תיקי אימוץ" ואספקת מידע מתוכם בהליך "פתיחת" התיק. זאת, מכוח מעמדו כרשות ציבורית המופקדת על יישום חוק האימוץ ומרכזת את הטיפול במאומצים ובמידע האמור, כנגזרת של שיקול הדעת שניתן לו לבקר את מסירת המידע למאומצים, ובשים לב לאופיו של התהליך ולסיכונים הכרוכים בו מבחינת המאומץ ויתר הנוגעים בדבר, המחייב טיפול זהיר ומקצועי.
79. במסגרת הדיון בכשלים פורטו גם חובות הזהירות הקונקרטיות ביחס לכל אחת מהסיטואציות בהן כשל השירות, והוסבר מדוע עלתה פעולתו בסוגיה הרלבנטית כדי התרשלות: כך החובה כלפי פלונית לשמור על החומר הרגיש כדי שניתן יהיה להעמידו לרשותה עם פנייתה, שהופרה באופן שהחומר לא אותר ב-1993 אלא רק בחלוף מספר שנים; כך החובה ליידעה אודות ההחלטה להימנע ממסירת פרטים על האב הביולוגי שהופרה במסירת מידע לא שלם, והחובה המקבילה ליידעה בזכות לבקש את הגילוי מבית המשפט שאף היא הופרה; וכך החובה למסור לפלונית מסמכים בהתאם לשיקול הדעת המסור לשירות, שהופרה בהימנעות גורפת ממסירת מסמכים.
80. אשר לקשר הסיבתי העובדתי והיקף הנזק: מחדלי השירות יצרו סיכון לפגיעה בפלונית, הן בהארכת הליך "פתיחת" התיק וקבלת המידע תוך יצירת סיכון נוסף לעיכוב בתהליכים האישיים והמשפחתיים שהמידע עשוי להניב, הן בהשפעה על קבלת ההחלטות מצדה בתהליך, והן בפגיעה ברגשותיה ובתחושותיה.
- לעיל דנתי בתוצאות המחדלים עבור פלונית, דיון המעלה כי הסיכון האמור התממש בפועל: הכשל ב-1993 גרם לעיכוב של כחמש שנים עד לאיתור התיק, פניה נוספת שלה ותחילת טיפול בהתאם לחומרים שבו ב-1998. ההימנעות מיידוע אודות ההחלטה להימנע ממסירת מידע והאמירה החלקית לעניין זה שהוצגו בשנת 1998 שללו מפלונית את האפשרות לעתור כנגד ההחלטה, וגרמו לה תסכול. בחלוף מספר ימים ובתום פגישה עם האב הביולוגית שסרבה אף היא למסור פרטים, הם גם תרמו להחלטתה להפסיק שוב את תהליך קבלת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 המידע, שחודש רק לאחר 10 שנים במהלכם סברה שאין לשירות פרטים מתאימים לאיתור
2 האב וניסתה לאתרו בדרכים שכשלו. בכך תרם המחדל לעיכוב נוסף בהליך, ולתקופה
3 ארוכה מתוחה וטעונה עבור פלונית. יש לשקול גם שבסופו של ההליך ביססה פלונית קשר
4 חיובי עם חלק מבני משפחתה הביולוגית, דבר שנדחה בשל העיכובים בהליך. אף הפגיעה
5 בפלונית כתוצאה מההימנעות הגורפת ממסירת מסמכים לה, בפרט מ-2008 ועד לגילוי
6 המסמכים בהליך זה ב-2016, נומקה לעיל.
- 7 81. אין הדבר אומר כי תוצאות אלה הן אך תוצרים של ההתרשלויות עליהן עמדתי לעיל.
8 באמדין הקשר הסיבתי העובדתי והנזק יש להתחשב בכך שאי מסירת המידע ב-1993
9 והימשכות מהלך "פתיחת" התיק בשלב זה לא נבעו רק מאי-מציאת התיק, אלא גם
10 משיקול הדעת המקצועי שהפעילה יעל בשים לב להתרשמותה מפלונית, ומהחלטתה של
11 פלונית להפסיק את התהליך שנומקה בסיבות אישיות. גם לגבי המשך ההליך יש לשוב
12 ולציין את מורכבות הטיפול בבקשה של פלונית, בין היתר נוכח קשייה, לבטיה (כולל
13 בשאלת רצונה לדעת על האב ובקשר עמו ועם משפחתו) ומצבה, פעולותיה העצמאיות בנוגע
14 לאם הביולוגית, והחלטותיה להפסיק את ההליך מספר פעמים. בשל כל אלה, לא ניתן
15 לזקוף את ה"שורה התחתונה" של הימשכות ההליך והשפעתו על פלונית ועל עיתוי איתור
16 האב וכינון הקשר עמו ועם משפחתו, אך ורק לחובת המחדלים שפורטו לעיל.
- 17 לכך אוסיף כי אי מסירת המידע אודות האב ב-1998 נבעה אף היא מהחלטה מקצועית,
18 ואין הכרח כי עתירה לבית המשפט הייתה משנה זאת. עוד לא שוכנעתי כי החלטתה של
19 פלונית להמתין 10 שנים עד לפנייתה הבאה לשירות נשענה אך על המחדל האמור.
- 20 מנגד, אני דוחה את טיעון הנתבע ל"הקטנת נזק" בכך שפלונית יכולה היתה לעמוד על
21 זכותה לעתור לבית המשפט דרך פניה לייעוץ. השירות לא חשף בפניה באופן בהיר את דבר
22 הסירוב למסור מידע על האב, אלא טען שאין בנמצא פרטים המאפשרים איתור. לפלונית
23 לא הייתה סיבה לפקפק בכך, או ליזום היוועצות כאמור.
- 24 82. לבסוף אדון בקשר הסיבתי המשפטי, "במסגרתו נבדקת השאלה האם ראוי להטיל אחריות
25 משפטית בגין אותו גורם או מספר גורמים המהווים סיבה-בלעדיה-אין, או שמא ראוי 'לנתק'
26 את הקשר הסיבתי משיקולים של 'סיבתיות משפטית'" (עניין פוגל הנ"ל, פסקה 22).
- 27 במסגרת זו יש לשקול את חשיבותה של זכות המאומץ למידע, עליה עמדתי לעיל בפסקה
28 26. היא מצדיקה לתמרץ את הרשות להקפדה יתרה על הליך מסירת המידע ולהימנעות
29 מכשלים שעלולים למנעו או לעכבו. מנגד יש לשקול את טיב תפקידו של השירות בליווי
30 תהליך "פתיחת" תיק האימוץ, את הצורך שלו לקבל החלטות בסיטואציות טעונות

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

- 1 ורגישות תוך הגנה על המעורבים השונים שעלולים להיפגע מהחשיפה, ואת הרצון שלא
- 2 ליצור הרתעת-יתר שתשפיע על ההחלטות המקצועיות.
- 3 עם זאת, סבורני שחלק מהכשלים בעניינה של פלונית רחוקים מהסוגיות בהן עוסק הפעלת
- 4 שיקול הדעת: כך המחדלים באיתור התיק, בהימנעות גורפת ממסירת מסמכים, או
- 5 בהימנעות מיידוע הולם בדבר ההחלטה שלא למסור מידע על האב הביולוגי והצגתה באופן
- 6 בעייתי.
- 7 כל אלה מביאים למסקנה, לפיה מוצדק במקרה זה להטיל אחריות על הנתבע.
- 8 83. הנזק שנגרם לפלונית אינו רכושי. נזק מעין זה עשוי להיגרם ממחדלי רשות ולהיות בר-
- 9 פיצוי בנזיקין (ע"א 1081/00 אבנעל נ' מדינת ישראל (17.1.05)). כך בענייננו. מששוכנעתי
- 10 בקיומו של נזק שטיבו הוצג לעיל אין מנוס מכימותו בשים לב לעקרונות קביעת הפיצוי
- 11 בנזיקין, ובראשם השאיפה להשיב מצב לקדמותו:
- 12 "באותם מקרים אשר בהם – לאור טבעו ואופיו של הנזק – קשה להוכיח בדייקנות ובוודאות את מידת
- 13 הנזק ושיעור הפיצויים. אין בכך כדי להכשיל את תביעתו של הנפגע, ודי לו שיביא אותם נתונים אשר
- 14 ניתן באופן סביר להביאם, תוך מתן שיקול דעת מתאים לשופט לעריכת אומדן להשלמת החסר" (ע"א
- 15 9474/03 גדיש נ' בהג'את פסקה 11 (21.11.06)).
- 16 "מהו גובה הפיצוי בגין נזקי המערערים כתוצאה ממתן ההנמקה השגויה ושלילת זכות הטיעון? קביעת
- 17 הפיצוי בגין נזק לא ממוני קשה היא הן בשל הקושי האינטלקטואלי שביסוד ראש נזק זה, הן בשל הקושי
- 18 להעריך בערכים כספיים את שיעורו של נזק מסוג זה (ע"א 6978/96 עמר נ' קופת חולים הכללית של
- 19 ההסתדרות [26], בעמ' 930; ע"א 2055/99 פלוני נ' הרב זאב [27], בעמ' 273; פרשת דעקה [9], בעמ'
- 20 583). בה בעת העיקרון של החזרת המצב לקדמותו חולש גם על ראש נזק זה ועל-כן הוא מחייב פיצוי
- 21 הולם בגינו" (עניין אבנעל הנ"ל, פסקה 22).
- 22 בהתייחס לפרק ז' לסיכומי התובעות, איני סבור כי ראוי לפסוק פיצוי נוסף ונפרד בגין ראש
- 23 נזק של פגיעה באוטונומיה. זאת, גם אם היה בידי התובעות לבסס שהדבר אפשרי משפטית
- 24 ושראש נזק זה רלבנטי לסיטואציה כגון זו הנדונה כאן (ראו הדיון בטיבו של ראש זה בע"א
- 25 2278/16 פלונית נ' מדינת ישראל (12.3.18)). משנדחתה טענת "הטיפול הכפוי",
- 26 ומשהשפעת המחדלים על החלטותיה של פלונית ותחושותיה תילקח בחשבון במסגרת
- 27 הפיצוי הכולל, אין מקום לפיצוי נפרד בגין פגיעה באוטונומיה.
- 28 84. בשקילת גובה הפיצוי לקחתי בחשבון את השיקולים והנתונים שפורטו בפסקאות
- 29 האחרונות. שקלתי את הפגמים בהתנהלות השירות, לרבות אלה החורגים מגדרי הפעלת
- 30 שיקול הדעת כמפורט לעיל. שקלתי את תרומת המחדלים להימשכות הליך מסירת המידע
- 31 ולפגיעה בפלונית, ומנגד את הגורמים הנוספים שתרמו לכך ושאינם קשורים למחדלי
- 32 השירות. בכלל זה, סבורני כי הימשכות ההליך נעוצה במידה רבה בכך שדובר בהליך רגיש

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני :

- 1 במיוחד ומורכב במאפייניו. הדבר הצריך את השירות לקבל החלטות מקצועיות שבפני
- 2 עצמן הן סבירות, למיתון ובקרה של הליך החשיפה, ותרם גם להחלטותיה של פלונית
- 3 להפסיק את התהליך מספר פעמים ולהמתין פרקי זמן ממושכים עד לחידושו. לכן, לא ניתן
- 4 לזקוף את כלל הקשיים שחוותה בתהליך וכתוצאה ממנו, לחובתם של המחדלים הנדונים
- 5 כאן. אין בכך לאיין אותם ואת נזקיהם, אך סבורני שאמת המידה הכספית שנדרשה
- 6 בתביעה גבוהה בהרבה מן הפיצוי ההולם.
- 7

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8250-12-14 פלונית ואח' נ' השירות למען הילד

תיק חיצוני:

1

2

הכרעה

3 85. תביעתה של התובעת 1 מתקבלת. על הנתבע לשלם לפלונית פיצוי בסך של 34,000 ₪,
4 בצירוף הוצאות משפט ושכר טרחת עורכי דין כולל מע"מ בסכום כולל של 10,000 ₪.
5 בקביעת הוצאות המשפט שקלתי את השיקולים הצריכים לעניין לרבות ההיקף המשוער
6 של השקעה שנדרשה, הייצוג המשותף עם התובעת 2 והיקפי ההתדיינות בפועל, בבית
7 המשפט ובכתב. הסכום הכולל ישולם עד 1.10.19, אחרת יישא הפרשי ריבית והצמדה כדין
8 מהיום ועד לתשלום בפועל.

9 86. תביעתה של התובעת 2 נדחתה. היא תישא בהוצאות משפט ושכר טרחת עורכי דין כולל
10 מע"מ בסכום כולל של 10,000 ₪, שישולמו לנתבע. הסכום ישולם עד 1.10.19, אחרת יישא
11 הפרשי ריבית והצמדה כדין מהיום ועד לתשלום בפועל.

12 87. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים.

13

14 ניתן היום, י"ח אב תשע"ט, 19 אוגוסט 2019, בהעדר הצדדים.

15

16

אוהד גורדון, שופט

17

18

19